

ARADI KÖZLÖNY

52. évfolyam 263 szám.
1937. november 20. szombat.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF
1897-1932.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Arad, Bulev. Regele Ferdinand 4.

Szabad választás

Lesz az új parlamenti választások alkalmából, — ezt a nagyjelentőségű bejelentést tette meg legelső belügyminiszteri nyilatkozatában Richard Franasovici, a kormány új belügyminisztere és az ország többségi és kisebbségi közvéleménye, pártállásra való tekintet nélkül egyformán figyelt fel szavára. „A kormány elhatározta, mondotta a belügyminiszter, — hogy minden politikai pártnak és politikusnak biztosítja a törvények által előírt szabadságot: a belügyminisztérium pedig arra törekszik, hogy megbüntessen minden olyan cselekményt, amely eltér a törvény előírásaitól.” — „Az igazságra és a törvényességre való szomjuhozásomat, — ezzel fejezte be nyilatkozatát, — eddigi működéséből is már ismerhetik. Én a rend fanatikusa vagyok és az is maradok”.

Tetszetősebb és szebben hangzó beköszöntőt ma belügyminiszter nem is mondhatott volna, mint aminőt az új belügyminisztertől hallhattunk. Franasovici Richard politikai multja azonban súlyosabbá avatja e miniszteriális kijelentéseket a tetszetős és szépen hangzó ígéreteknél: olyan program vezérelve ezek, amelyek szájából az elkötelezettség erkölcsi erejével és a fogadalomtétel meggyőződésével hatnak. Az új belügyminiszter ma ötvennégy éves, közismert jogászember és nagy iskolát végzett politikus, aki tudja, hogy nem ígérhet anélkül, hogy amit ígér, mindazt százszázalékos számon ne kérné tőle az ország és éppen azért sohasem ígér olyat, aminek százszázalékos beváltását őnmaga nem garantálja. Kitűnő ismerője a bányai politikai és társadalmi viszonyoknak és Turnuseverin, majd Timisoara-Temesvár városa, — melyeknek képviselője, — sok új intézményét köszönheti céltudatos agitálásának. Legutóbbi timisoara-temesvári kijelentései során mondotta, hogy „a tettek embere vagyok”. Ma kiegészítette: „és a rend fanatikusa”. Aki ennyire fanatikus tisztelője a rendnek és az építőmunkának, az a politikus a rend és az építőmunka frontjain csakis a lényegre tarthatja szemei előtt és nem hagyhatja magát mellékszempontok által sem befolyásoltatni. Megállapíthatjuk ezt legelső sorban is az ország ötmillió lélekszámot számláló kisebbségi lakossága nevében, amely a belügyminiszteri kijelentések szerint fanatikus és tettekre kész államférfit nyert a maga jogai védelmezőjeként a kormány egyik legrepresentatívabb tagjának személyében.

A belpolitikai élet természetesen egyre jobban belemerül a közelgő választások előkészületeibe, melynek szabadságáról a belügyminiszter oly biztatón nyilatkozott. Könnyen lehetséges az is, hogy mint az 1933. évi országos parlamenti választás esetében történt, az országos magyar párt ezuttal is önálló listákkal teljesíti alkotmányos kötelességét és saját tömegeinek fegyvermezzett ere-

Megkezdte a választási előkészületeket a kormány

Uj belügyi alminisztert neveztek ki Radu Portocala személyében Jorga fia nemzetnevelésügyi vezértitkár — Bucuresti-i sajtóvélemények az új kormány megalakulásáról

Egyre valószínűbbé válik, hogy Maniu kerül a nemzeti-parasztpárt élére

A kormányválság napjain tul vagyunk, az új kormány megalakult, letette az esküt és ha a miniszterelnök által körvonalazott új programjának megvalósításához még nem is foghatott hozzá, a választásokkal kapcsolatos előkészületeket már megkezdtek. Most, hogy az országnak már megalakult kormá-

nya van, önkéntelenül merül fel a kérdés az ország sajtójában, hogy mi következik ezután és milyen irányvonala lesz Tatarescu most megalakult kabinetjének, amely tudvalevőleg kormányzási megegyezést kötött Jorga pártjával és választási egyezményt a Román Fronttal.

Az új politikai helyzet

A sajtó behatóan foglalkozik az újonnan előállott politikai helyzettel. Az Universul többek között a következőket írja:

— Tatarescu kormánya új elemekkel egészítődött ki, olyan elemekkel, amelyek nem tagjai a liberális pártnak. Ugy tehát a kizárólagos pártkormány szükségessége, amelyet akkor hangoztattak, amikor lemondtak Titulescu szolgálatairól a jelek szerint már nem időszerű. Ami a nacionalista küzdelmet illeti, mi örömmel vettük tudomásul a Jorgával és Vaidával való megegyezést. Kérdés azonban, hogy miképpen lehet majd a három párt különböző programját egyesíteni a választók agyában. Vajjon azok a nacionalisták, akik Jorga legutóbbi cikkeiben hittek és azok, akik a Vaida által követelt számarány hívei azokra a listákra fognak e szavazni, amelyeken a liberális párt demokratái szerepelnek? De megfordíthatjuk a problémát vajjon a liberálisok most Jorga és Vaida szellemének megfelelő nacionalista politikát folytatnak majd. Akkor miért buktatták ki a kereskedelemügyi minisztériumból az egyetlen liberális minisztert, aki ezeket az elveket vallotta, Pop Valert? Vajjon Dinu Bratianu megalégezte végre azokat a híreket, hogy a kereskedelemügyi minisztériumot az üzletesség szelleme veszi körül. Miért nevezte ki akkor ennek a minisztériumnak élére olyan embert, aki a kartellbizottság elnöke volt, a lelnöke a fémiparosok szövetségének, vezérigazgatója a petrosanii vállalatnak, tehát olyan ipari és kereskedelmi tevékenységet fejt ki, hogy különböző érdekeket kell megvédeni és számos versenytársat kell eltávolíttatni.

A nemzeti-parasztpárt Cluj-kolozsvári hivatalos lapja négy hasábon át hatalmas betűkkel hirdeti, hogy „az új kormánynak egyetlen transzilvániai tagja sincs” és a következőket írja:

jére támaszkodva vesz részt a képviselői és szenátori választásokon. Mivel a többségi pártok közül aligha akadma egy is, amely ilymódon vállalna őnmaga ellen egy hálásnak bizonyult ellen-agitációs területet, igen valószínű, hogy a magyar párt vezérkara ezuttal is a tények kendőzetlen ismeretében fogja meghozni a maga öntudatos döntését az önállóan vívott alkotmányos küzdelem kérdésé-

— A „kibővített politikai alapok” kormánya, amelyben Jorga nem-létező pártja is részt vesz összesen 17 miniszterből és 11 alminiszterből áll. Ezek között Transilvániának egyetlen politikai képviselője sincs. Az egyetlen transilvániai miniszter kikerült tárcájából és tárca nélküli miniszter lett, vagyis jelentősége a kormányban lényegesen csökkent. Ezt a kormányt támogatja Vaida, Transilvania egykori „oroszlánja”, akit valamikor a liberálisok rémének tartottak, olyan kormánnyal jön karonfogva Transilvániába, amelyben egyetlen egy transilvániai sem szerepel.

A Patria egyébként vezércikkében ismételtén utal arra, hogy a nemzeti-parasztpárt miért vonult vissza a kormányalakítási megbízatástól.

Várják Tatarescu nyilatkozatát

A Dimineața viszont a következőket írja: — Vajjon Jorga professzorral való együttműködés, Jorgának a közelmúltban megjelent cikkei után azt jelenti e, hogy a liberális kormányzat jobbra fordult. Vajjon az a mód, ahogyan a kormányválság lefolyt és ahogyan Mihalache arra kényszerült, hogy megbízatását visszaadja azt jelenti-e, hogy általában megváltozik kormányzatunk iránya. Ime, ezt kérde a közvélemény. Erre azonban a választ csak a miniszterelnök újabb részletes nyilatkozata és főképpen az új kormány tevékenysége adhatja meg.

A Curentul jelentése szerint Mihalache a legutóbbi megbeszéléseken annak szükségességét hangoztatta, hogy a nemzeti-parasztpárt elnökségét Maniu vegye át. Brasov-Brasóhól érkezett jelentések szerint a Popovic Mihaival és Lupu dr.-al folytatott tanácskozások során Maniu hajlandónak mutatkozott arra, hogy elvben elfogadja a nemzeti-pa-

ben. A magyarság új politikai erőpróbájának biztató előjelei között komoly helyen kell fogadnunk az elhangzott belügyminiszteri kijelentéseket, amelyek arról biztosítottnak mindnyájunkat, hogy legelső sorban is a belügyminiszter törvényes támogatására számíthatunk a jogegyenlőség és az alkotmányos szabadságjogokért vívott politikai küzdelemünkben.

raszpart elnökségét. Ugyancsak a Curentul szerint, ami a párt programját illeti ez nem változik. Taktikai szempontból Maniu elrendeli majd a párt vezetőinek, hogy tartozkodóan viselkedjenek a jobboldali alakulatokkal szemben és nem engedi meg, hogy ezek közül bárki is olyan mozgalmakban vegyen

A választási bizottság tárgyalásai

Bucurestiből jelentik: Péntek délben fél 1 órakor letette az uralkodó előtt a hivatali esküt Radu Portocala az új belügyi alminiszter. Az eskütétel jelen volt Tatarescu miniszterelnök is. Portocala veszi át Barca volt belügyi alminiszter hatáskörét. Az utóbbi Petre Bejan alminiszter helyét foglalja el a miniszterelnökségen, míg Bejan képviselőnek jelölteti magát. Portocala Brailaban volt prefektus, később pedig polgármester.

A délután folyamán Franasovici belügyminiszter lakásán ülést tartott a választási bizottság, amelyen részt vett a Frontul Românesc és Iorga pártja több kiküldöttje is. A tanácskozások során a jelöléseket tárgyalták meg a kormány és az említett két politikai párt között létrejött választási egyezmény alapján.

Bratianu Dinu a délelőtti folyamán látogatást tett Tatarescunál, akivel ugyancsak a jelölésekre vonatkozóan folytatott megbeszélést. Ugyancsak a délelőtti folyamán Bratianu Dinu, Franasovici belügyminiszterrel, Iamandi kultuszminiszterrel és Bebe Bratianuval a párt főtitkárával tárgyalt.

Valószínű, hogy a parlament feloszlásától szóló királyi dekrétum holnap jelenik meg a hivatalos lapban. A feloszlítás minden körülmények között november 22 előtt megtörténik.

Franasovici belügyminiszter rendeletet terjesztett aláírás végett az uralkodó elé a következő új prefektusok kinevezéséről: Mehedinți megyében Bazil Stefanescu, Covurlui megyében E. Caraman, Nasaud megyében I. Partenie, Tighina megyében N. Tica, Vlasca

részt, amelyek személyi jellegűeknek tekinthetők. A párt tagjai Maniu visszajövetelét a párt élére szükségesnek látják, annál is inkább, mert ez egyet jelentene azzal, hogy a párt nem adja fel küzdelmét annak érdekében, hogy a párt kormányra kerüljön.

megyében D. Cocinescu, Cluj-Kolozsmegyében C. Anca, Braşov-Brassó megyében Iancu Nan, Bacau megyében C. Zlotescu, Buzau megyében Nestor Remus. A lemondott prefektusok képviselőkként jelöltetik magukat, míg az új prefektusok ma délután letették az esküt.

Grigore Iunian elhatározta, hogy visszautasítja a szociáldemokrata-pártnak a választási egyezményre vonatkozó ajánlatát. A párt végrehajtó-bizottsága jóváhagyta Iunian azon határozatát, amelynek értelmében visszautasította a Tatarescu kormányban való együttműködést.

Iorga Mirceat, aki hír szerint az ipar- és kereskedelemügyi minisztériumba került volna vezértitkárként, a nemzetnevelésügyi minisztériumba nevezik ki vezértitkári megbízatással. A technikai oktatás felügyeletét bízzák Iorga Mirceara.

Iazeanu Mihai a pénzügyminisztérium volt vezértitkára lemondott állásáról és a választásokon jelöttei magát.

Mihalache lemond

Mihalache ma hosszabb megbeszélést folytatott dr. Lupuval, Popovici Mihai-al, Armand Calinescuval, Ghelmegeanuval és Madgearuval. A párt vezetősége előkészíti a kedden tartandó végrehajtó-bizottsági ülést. Maniu vasárnap este negyed nyolc órakor érkezik meg a fővárosba és a nemzeti parasztpárt bucurestii tagozata meleg fogadtatást készít elő számára. Feyre valószínűbbé válik, hogy Mihalache lemond és a nemzeti parasztpárt új elnökévé Maniut választják meg.

A Transilvaniai magyar felekezeti közoktatás helyzetének ügye

— A transilvaniai római katolikus egyházmegye hivatalos jelentésének tükrében —

Cluj-Kolozsvárról jelentik: A római katolikus egyházmegye csütörtökön tartotta meg évi közgyűlését, a római katolikus gimnázium dísztermében. A közgyűlésen Transilvania különböző részeiből összesen 102 egyházi és világi kiküldött jelent meg, hogy az egyházmegye ügyeit megtárgyalja és népünk lelki és szellemi irányításáért végzett munkát számba vegye.

A díszközgyűlést Vorbuchner Adolf transilvaniai püspök nyitotta meg nagyhatású beszéddel, amelyben hangoztatta a katolikus hívek felelősségét az egyház iránt. Beszéde után köszöntötte az egybegyűlteket és megemlékezett Malláth Gusztáv Károly jubiláló főpásztorról, akit betegsége akadályozott meg abban, hogy részt vegyen az Egyházmegyei Tanács közgyűlésén. Zárószavaiban hangsúlyozta az állam és az egyház összefogásának szükségességét.

A püspök beszéde után Gyárfás Elemér dr. világi elnök emelkedett szólásra és javasolta, hogy a közgyűlés küldjön üdvözlő táviratot az uralkodónak és Pacelli bíboros-államtitkárnak, a pápai nunciusnak, Cisar érseknek, Betegh Miklósnak és Tatarescu miniszterelnöknek. Ezután Vorbuchner püspök emlékezett meg egyházmegye halottairól.

A tulajdonképpeni gyűlés ekkor kezdődött meg. Az egyes bizottságok elnökei mondták el beszámolóikat. Balázs András volt referens egyévi munkásságáról számolt be és meghatottan vett búcsút az egyházmegyei tanács tisztességétől. Gyárfás Elemér dr. ezután bejelentette, hogy az előadói munkakör intézésével Boga Alajos kanonokot bízta meg. A közgyűlés közfelkiáltással megerősítette tiszttségében az

új referenst. Boga Lajos dr. meghatott hangon mondott köszönetet az iránta megnyilvánuló bizalomért és székfoglaló beszédében a hitvallásos iskolák kérdésének különös fontosságáról beszélt.

Délután fél négy órakor folytatódott a gyűlés és elsőnek a tanügyi bizottság jelentése hangozott el. Megállapították, hogy a folyó iskolai évben hetvenöt tanulóval kevesebben iratkoztak be a katolikus középiskolákban, amelyből következtetni lehet, hogy az elméleti pályák iránt a kisebbségi ifjúság körében nem nyilvánul meg akkora érdeklődés, mint az elmúlt esztendőben. Megemlékezett arról, hogy a Targul Sacuesc-székeljudvari helyi gimnáziumot egy sajnálatos eset miatt az iskolaügyi minisztérium nyilvánossági jogának egy évre való megvonásával büntette. Nyilvánosságra hoztak egy döntést is, amely szerint a földmives iskolák mintájára egy női gazdasági és kertészeti iskolát létesítenek.

A javaslattal kapcsolatosan Gyárfás Elemér dr. a földmives iskolák működéséről emlékezett meg. A tanügyi bizottság jelentésének során megemlékeztek, hogy a katolikus elemi iskolákban 604-el fogyott a múlt év óta a tanulók száma. Javasolta, hogy a díszközgyűlés kérte az elemi iskolai oktatások sérelmeinek orvoslását. A közgyűlés a javaslatot elfogadta.

Több hozzászólás után ezután a megejtett igazgatótanácsosi választások eredményét ismertették. A tárgyszórozat lezajlása után délután 6 órakor Vorbuchner püspök zárószavaival ért véget a közgyűlés, amelyben számbavették a transilvaniai katolikus magyarság elmúlt évi tevékenységét.

Új rendelkezések a liszt és az ékszer forgalmi adójának fizetéséről

A pénzügyminisztérium rendeletet adott ki, amelyben a liszt és az ékszer forgalmi adójával kapcsolatban intézkedett. Nemrégiben a minisztérium úgy intézkedett, hogy a kenyér után fizetendő 3 százalékos forgalmi adót fix 0.22 leies adó formájában hajtás be a liszt kilogrammja után. A malmok szövetségének kérésére a minisztérium most kiadott rendeletében utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy a liszt után fizetendő 3 százalékos forgalmi adót ne hajtás be a 0.22 leies kilogrammonkénti illeték után is. A már régebben kifizetett összegeket a kincstár vissza nem adja, a jövőben azonban már az új rendszert alkalmazzák.

A nemrégiben megjelent forgalmi adó rendelet-törvény értelmében tudvalevőleg az ékszeresek nem élvezhetnek forgalmi adómentességet. Az új rendelkezés megállapítja, hogy a feldolgozásra kerülő nemes fémek után egy ízben már fizettek 18 százalékos luxus adót és ezért úgy intézkedik, hogy a nemes fémekből gyártott ékszerek esetében hat százalékos forgalmi adót hajtának be, még pedig a gyártott ékszer teljes értéke után. Javítások esetében a forgalmi adó a javítás díja után fizetendő. Abban az esetben pedig, ha egy drágakövet ékszerbe foglalnak, a hatszázalékos forgalmi adó csak a foglalás után fizetendő, mert a drágakő után már behajtották a 18 százalékos luxus adót.

Tervezetet dolgoz ki a megyei egészségügyi bizottság a malária intézményes leküzdése érdekében

Nemrégiben Pescariu Ioan dr.-nak a Református Nőszövetségben tartott előadása kapcsán megemlékeztünk arról, hogy Aradmegye egyes vidékein feltűnő nagy számban fordulnak elő maláriás megbetegedések. A malária veszélye élénken foglalkoztatja az illetékeseket és ezért Aradmegye egészségügyi bizottságának legutóbbi ülésén alaposan megvitatták a helyzetet, részletes jelentést ismertettek arról, hogy főképpen mely vidékeken fordul elő a malária, majd pedig a szükséges intézkedéseket tárgyalták meg.

A megyei egészségügyi tanács elhatározta, hogy Nica Ioan dr., az aradi bakteriológiai intézet igazgató-főorvosát a megye költségén azokra a vidékekre küldi, ahol a malária az év folyamán jelentkezett. Ezekben a helyeken az igazgató-főorvos vérvizsgálatot vesz az ottani lakosoktól annak megállapítása végett, hogy valóban minden esetben maláriáról volt-e szó, másrészt pedig alapos jelentést készít tapasztalatairól. Ennek a jelentésnek alapján részletes tervezetet dolgoz ki a megyei egészségügyi bizottság a megye egyes vidékein főképpen a Podgoria-Hegyalja több községében veszedelmesen fellépő malária leküzdése érdekében.

Engelbergben bonyolítják le az idén a si-világba nokságot

A tél legnagyobb si-eseményének színhelye az idén Svájc lesz. A „Federation Internationale de Ski” a világbajnoki versenyek megrendezésével a svájci si-szövetséget bízta meg, amely viszont a versenyek színhelyéül Engelberg si-pályáját választotta. A versenyen résztvevő szövetségek január 15-ig, míg az egyes személyek február 15-ig jelentkezhetnek. A rendezőség a versenyek időpontját március 5-ikében és 6-ikában állapította meg.

CORSO Ma, 3 órakor mérsékelt hőmérséklettel 5, 1/4 és 1/10 órákban rendezes helyarással

A lázadó fogoly

Az amerikai filmgyártás nagysikerű szenzációja

Victor Mc. Laglen és Peter Lorre felejthetetlen alakításával

A Nansen-iroda helyett Cecil Robert kapta a Nobel békedíjat

Stocholm. A Nobel-akadémia a békedíjat lord Robert Cecilnek adományozta. Tegnap még arról szóltak a hírek, hogy a Népszövetség mellett működő Nansen-iroda kapja, a tervet azonban elejtették és lord Robert Cecilnek, mint arra legérdemesebbnek ítélték a nagy jelentőségű díjat.

Robert Cecil 1864-ben született. Baldwin első kormányában főpecsétőr volt, a háboruban pedig a blokádmisztérium ügyeit intézte. Mint sok angol politikus, lord Robert Cecil is a háború éles ellenzőjévé vált a békekötés után s egész működését a béke ügyének szentelte. A béke érdekében kifejtett munkásságáért az egész világra kiterjedő békeszövetség elnökévé választották és ezt a tisztséget már évek óta viseli.

Tudod mit, emellett maradunk!

Ezt mondják sokan, akik csak egyszer is kipróbálták a „NIVEA”-fogpasztát. Mert nagyon gyorsan meggyőződnek a „NIVEA”-fogpaszta nagy hatásáról és felfrissítő ízéről. És meglepődnek azon, hogy ilyen alacsony áron olyan értékes fogpasztát kapnak. — És most kétféle is kapható, mert van

habzó és nem habzó
„NIVEA”-fogpaszta.

Ujabb mérgezési kísérlet történt Aradmegyében

Az ügyvétségi vizsgálat dönti el, hogy az asszony, vagy a barátja akarta-e ab alól eitenni a módos aradmegyei gazdát?

Arad-Podgoria-Arad-Hegyaljának ismét megvan a maga szenzációja. Cuvin-Kuvin községben ismét férjgyilkossági kísérlet történt. A kiszemelt áldozat Suciú Gheorghe huszonhét éves jómódu gazdálkodó volt, akit a Podgoria-Hegyalján uralkodó szokástól eltérőleg nem arzénnal hanem zsirosszódalddal akartak megmérgezni.

Suciú Gheorghe, aki a község egyik legmódosabb fiatal gazdálkodója, egy évvel ezelőtt nősült. Bradin Zena 18 éves, szegény de nagyon szép falubeli leányt vette feleségül. A fiatal házaspár között azonban nem volt meg a várt egyetértés. Az első hetekben már sorozatos viták zavarták meg a harmonikusnak indult házasságot. A napirenden lévő veszekedések következtében a fiatalasszony elhagyta férjét és visszaköltözött szülei házába. Rövid különélés után a házastársak újból összeköltöztek. A családi béke azonban ezután sem állt helyre és a veszekedések ismételt kiújultak.

A gazdálkodó tegnap este több barátját meghívta magához. A társaság nagymennyiségű bort fogyasztott és éjfél felé már csak Blaj Gheorghe, a házigazda legjobb barátja volt az egyedüli vendég. Ekkor a gazdálkodó felesége megkérte férjét, hogy menjen fel a padlásra és hozzon le onnan

egy darab szalonnát. Suciú Gheorghe, aki ekkor már az ital hatása alatt volt, mit sem sejtve teljesítette felesége kívánságát és, amikor visszatért a lakásba felkapta poharát és annak tartalmát ki akarta inni. Blaj Gheorghe ekkor felugrott az asztaltól, elfogta Suciú kezét és kérte, hogy ne igya ki a pohárban lévő bort, mert azt felesége zsirosszódalddal megmérgezte. Az asztalnál ülő asszony elsápadt, és erőteljesen tiltakozott a gyanúsítás ellen és azt hangoztatta, hogy férjének barátja, Blaj Gheorghe mérgezte meg férjének borát. Suciú Gheorghe azonnal a csendőrkért küldött, akiknek jelentést tett a történetről. A gazdálkodó feleségét, aki ellen férje több terhelő bizonyítékot igyekezett felsorolni, amelyekből arra lehet következtetni, hogy az asszony meg akart szabadulni férjétől, a csendőrség őrizetbe vette, s ma délelőtt az aradi bünyügyi hatóságokhoz állították elő, ahol folytatják az asszony kihallgatását. Suciúné mai kihallgatása során is tagadja, hogy ő akarta megmérgezni férjét és a borzalmas bünténnyel Blaj Gheorghet vádolja. Blaj viszont bosszunak minősíti az asszony terhelő vallomását és mentségének bizonyítékaul hozta fel azt is, hogy ő akadályozta meg Suciút abban, hogy kiigya a mérgezett italt.

Egy millió leit ítelt meg a budapesti Tábla Momák Döme dr. aradmegyei ügyvédnek József főherceg elleni perében

— Tizenhat éve ío yik a per —

Budapest, november 19. Másfél évtized óta huzódó, bonyolult, de nagyon érdekes perben hozott ítéletet a budapesti ítélőtábla bírósága. A per előzményei 1921-re huzódnak vissza, amikor József főherceg dr. Momac sepreusi ügyvédet bízta meg 25 ezer holdas Chisineu-kisje-női birtokának kezelésével. A kisajátítási eljárás alól mentesített ingatlanokat

Momac Döme dr. eladta és a vételárat a főhercegi jószágkormányzósághoz átutalta. Egy esztendő múlva, vagyis 1922-ben a román kormány a békekötésben biztosított jogára hivatkozva, a főhercegnek, mint a Monarchia volt uralkodó háza egyik tagjának román területen levő összes ingatlanait, tehát azokat is, amelyeket időközben megvásároltak és kifizettek, elkobozta. A vevők kénytelenek voltak az ingatlanokat újból megvenni és kifizetni. E miatt 2 és félmillió lei erejéig kártérítési pert

indítottak a vevők Momac Döme dr. ellen, akit a bíróságok 1 millió lei megfizetésére köteleztek.

Momac Döme dr. erre budapesti ügyvédje, dr. Hofmann Miklós útján a főudvarnagyi bíróság előtt pert indított a herceg ellen 1.043.799 leinek megfelelő összeg erejéig, amely összeget a vevőknek kifizetni volt kénytelen. A főherce-

gi udvartartás ügyvédje a kereset elutasítását kérte azon a címen, hogy

a főherceg semmiféle formában nem bízta meg Momac Döme dr.-t

azzal, hogy a vevőkkel szemben bármilyen kötelezettséget vállaljon. Ha tehát mégis vállalt, ezt csak a saját terhére tehette. A főudvarnagyi bíróság teljes mértékben helyt adott Momac dr. keresetének és

kötelezte a főherceget a kereseti összeg és a perköltségek megfizetésére.

Ezt az ítéletet most a budapesti tábla tanácsa is helybenhagyta.

Delbos:

A benemavatózási politika mentette meg a világbékét

Páris, november 19. A kamara délelőtti ülésén folytatta a kormány általános politikájára vonatkozó interpellációk tárgyalását. Az interpellációk után Delbos külügyminiszter emelkedett szólásra és hosszasan beszélt a külpolitikai kérdésekről. A francia kormány külpolitikáját a következőkben foglalta össze:

— Azon dolgozunk, hogy eloltsuk a keletkezett tűzvészeket. Igyekezünk meggátolni az újabb tűzvészek kitörését és meg akarjuk óvni Franciaországot és a világot a háború kockázatától. Sajnálkozással beszélt ezután a távolkeleti háborúról. Utalt arra, hogy rendkívüli intézkedéseket kellett tennie a Kinában levő francia állampolgárok védelmére.

Foglalkozott ezután a francia külügyminiszter Jétközelebb teendő bucurestii, belgrádi és prágai látogatásával. A külföldön néha

olyan színben akarják feltüntetni az utazásokat, mint a gyöngesség bevallását.

Franciaország nem gondol semmiféle összeesküvés-re hanem csakis a béke megóvására törekszik. Sajnálja, hogy ebben az ügyben könnyelmű megállapításokat láttak napvilágot egyes francia lapokban. Sajnálja azokat a nyugtalanságokat is, amelyeket bizonyos részről kifejezésre juttatnak a francia szövetség szilárdsága tekintetében.

Az ötletek, a szellemes mokák és a bámulatos kiállítás filmremekei!

„Botrány a turfon“

A három királyok: **Gaucso, Csiko, Hárpo** a humor koronázatlan fejedelmei

ALLAN JONES (Jeanette MacDonald új partnere) MAUREN O'ULLIVAN

Közreműködik Amerika legüresebb **neger-kórusa** és Vivian Fay a tüneményes táncművész

Ezentul már nem mondhatja, hogy nem voltak életének derűs percei.

Ha még siet, kap jegyet! Holnap talán már késő!

„URANIA“ neve-garancia

Tele on: 12-31. 3-kor mérsk., 5, 7-15, 8-30 órákor

Aktuális külföldi és román híradói
Diákoknak engedélyezve!

Színház - Művészet

Cluj-Kolozsváron próbál a november 25-iki hangversenyre Jean Bobescu irányítása mellett Tereanu Gabriella

Arad, november 19. Gazdag és változatos műsor képezi anyagát annak a nagy érdeklődéssel várt hangversenynek, amelyet e hó 25-ikén a Kulturpalota nagytermében a Cluj-kolozsvári Opera zenekara ad és amelyen szólistaként szerepel a fiatal román művésznemzedék egyik legtehetségesebb tagja: Tereanu Gabriella zongoraművész. A műsort Jean Bobescu karnagy úgy válogatta össze, hogy ez a hangverseny valóban komoly zenei élményt jelentsen a zene aradi barátai számára, akik oly régen nélkülöztek zenekari hangversenyt az aradi Kulturpalotában.

A Gyermekebarátok Egyesületét a jótékony elgondoláson kívül ezek a szempontok is irányították, amikor meghívta Aradra a Cluj-kolozsvári Opera zenekarát és annak kitűnő karnagyát, Jean Bobescut. A karnagy művészi művészetének emelését szolgálta Tereanu Gabriella,

Tereanu Victor pénzügyi vezérfelügyelő leányának meghívása, aki tudvalevőleg Európa legkiválóbb zongorapedagógusainak tanítványaként végezte el nagy sikerrel a párisi zeneakadémiát. A műsor egyik kiemelkedő számát Beethoven halhatatlan remekét, a C-moll zongorahangversenyt játssza el kifinomult művészettel az aradi hangversenyen Teeranu Gabriella zenekari kísérettel. A fiatal művész aradi szereplése elé érhető érdeklődéssel tekint Arad közönsége.

A próbák Bobescu karmester precíz, invenciózus irányítása mellett Cluj-Kolozsváron folytak és Bobescu személye egymaga biztosíték arra, hogy az aradi közönség kiforrott, részletekig kidolgozott, művészi összjátéknak lesz tanúja.

A nagy érdeklődéssel várt hangversenyre a jegyek elővételben Szabó Albert-cégnél kaphatók.

* Mit kell tudni a Sárgapitykés közlegény előadásairól? Ma este 9 órakor lesz a premierje Erdélyi Mihály operettslágerének. A három nő főszerepet a három kedvenc primadonna: Gábor

Katolikus Bál

Mara, Krémer Mancsi és Gách Edit játsszák, káprázatos toalettekben. A táncszámok kimagasló slágerei: Gábor Mara—Wiesner, Krémer Mancsi—Wiesner világvárosi új akrobata duói. Berecz Berta komikus valcerek és számos egyéb táncszám. A mulattatásról és széles jókedvről négy kórikus: Szendrei Misi, Szabadkai Miklós, Karácsonyi Miklós s Némédi István gondoskodnak. A Sárgapitykés közlegény előadására nyolc vadonatúj díszlet készült. A minden szempontból kifogástalan előadás perdületességét Szabadkai igazgató szakavatott rendezői keze biztosítja. A fülbemászó, gyönyörű muzsika

minden szépségét Szabó Ica, a társulat fiatal, tehetséges karmestere garantálja. A Sárgapitykés közlegény mai premierje, továbbá a vasárnap d. u. 6 és este 9 órakor kezdődő előadásai iránt máris olyan érdeklődés nyilvánult meg, hogy ajánlatos jegyekről elővételben gondoskodni.

* Délutáni előadások a színházban. Ma, szombaton 5 órakor a Hulló falevél kerül színre olcsó helyárrakkal, teljesen új szereposztásban és rendezésben, holnap vasárnap d. u. 3 órakor pedig a Házasság mutyiban c. pompás vig-

Ma

operettet játssza a társulat ugyancsak olcsó helyárrakkal. Vasárnap este 6 és 9 órakor: Sárgapitykés közlegény.

* Hétfőn és kedden este: Sárgapitykés közlegény.

Megkezdődtek a megbeszélések Hitler és Halifax között

Berlin, novembre 19. Halifax lord, az angol titkos tanács lenőke ma délelőtt megérkezett Berchtesgadenbe, ahonnan automobilon Hitler oberörsitzbergi villájába hajtatott. Itt haladéktalanul felkereste a birodalmi elnököt. A megbeszélésen részt vett Neurath báró német birodalmi külügyminiszter is. A délelőtti megbeszélések után Hitler villásreggelin látta vendégül Halifax lordot, valamint Neurath báró német külügyminisztert, majd tovább folytatták a tanácskozásokat.

Halifax lord és Neurath báró külügyminiszter kevéssel három óra után elutaztak München felé. A megbeszéléseken, mint tájékozott helyen mondják, Neurath bárón kívül Shmidt szövetségi tanácsos is részt vett, aki a tolmács szerepét töltötte be. A megbeszélések, amelyek Halifax látogatásának megfelelően nem hivatalos jellegűek voltak, Hitler házában egész Halifax elutazásáig tartottak.

Az utlevél nélküli budapesti és bécsi ut feltételei

Arad, november 19. A Timisoara-temesvári Ripensia sportegyesület december 8-án mérkőzik az Újpest első csapatával és ez alkalomból

a Ripensia különvonatot indít Budapestre, hogy nagyszámu hívei láthassák az érdekes nemzetközi mérkőzést. A sportkülönvonat december 5-én reggel indul és december 10-én este jön vissza, tökéletes rendezéssel és kényelemmel, hogy ez utazás az év legkövetkező utazása legyen. Igen szerencsés az időtartam megválasztása, mert az utasok legnagyobb része a karácsonyt megelőző nagyobb forgalomhoz már hazaér, tehát semmit sem mulaszt. Az utazáshoz mindössze csak egy arképes személyazonossági bizonyítványra van szükség (rég utlevél, vasuti bérlet is elegendő). Vidékiek a községi jegyző által kiállított személyazonossági igazolványt küldjenek be, amelyen egy reáragasztott és lepecsételt fénykép legyen. A sportvonat rendezése az összes engedélyek

birtokában van és méltányos árat és feltételeket állapított meg.

Résztvételi díjak:

Közös utlevéllel, Budapestre és vissza 1320 lei, Bécsbe 2650 lei. Egyéni utlevéllel Budapestre és vissza 840 lei, Bécsbe 2190 lei. Gyermekek 4 éven alul közös utlevéllel 590 lei, egyéni utlevéllel 200 lei, 4—10 éves korig közös utlevéllel 820 lei, egyéni utlevéllel 600 lei.

A fenti árakban a vízumköltségek is bentfoglaltatnak. Jelentkezési helyi kizárólag Künstler utazási irodában Arad, Bul. Reg. Maria 24. Telefon 10—86., amely iroda mindenkinek készséggel rendelkezésre áll.

A Páncota és Ineu környéki jelentkezők az Aradmegyei Takarékpénztár r. t. páncotai és ineu fiókjainál Künstler utazási iroda folyószámlája javára befizethetik az utazási költségeket.

Színházi heti műsor

November 20-tól 22-ig.

20 Szombat	D. u. 5 órakor olcsó helyárrakkal Hulló falevél Operett. Este 9 órakor nagy ujdonság! Sárga pitykés közlegény
21 Vasárnap	D. u. 3 órakor olcsó helyárrakkal Házasság mutyiban Operett. D. u. 6 és este 9 órakor ujdonság! Sárga pitykés közlegény Operett.
22 Hétfő	Este 9 órakor nagy ujdonság! Sárga pitykés közlegény Operett.

December 7-ikén érkezik Bucurestibe Delbos

Bucuresti. A jövő hét elején Bucurestibe érkezik Dinu Cesianu párisi román követ, aki előkészíti Delbos francia külügyminiszter bucuresti-i útját. Delbos Varsóból december 7-én érkezik Bucurestibe és onnan Belgrádba utazik tovább.

Jugoszláv katonai küldöttség Rómában

Róma, november 19. Azt a jugoszláv katonai küldöttséget, amely néhány napot Rómában töltött, tegnap kihallgatáson fogadta Mussolini miniszterelnök. A katonai küldöttség tagjai éjszaka hazautaztak Belgrádba. Itteni politikai körökben a küldöttség római látogatását Sztójadinovics jugoszláv miniszterelnök december elsejére tervezett látogatása bevezetőjének tekintik. Sztójadinovics ugyanis Ciano olasz külügyminiszter belgrádi látogatását fogja vizsgálni Rómában.

Aradi munkakamara Iparos tagozatának összes termeiben (voltIpartestület) Bul. Carol 48.

Karácsony és Újév Budapesten és Wienben

útlevél nélkül

a karácsonyi sportvonattal

Arad — Budapest
és vissza Lei 1.320'—
Arad — Wien
és vissza Lei 2.570'—

Indul december 23-án

vissza január 2-án

Beiratkozás az ország összes
WAGONS-LITS // COOK és EUROPA
képviselőinél

RADION!

Ez a legújabb mosószere a fehérnemű mosásának és nélkülözhetetlen minden ügyes háziasszony részére. A fehérneműt egyszerűen Radion-oldatban főzzük, miután a Radion hatásos összetételénél fogva egymaga mos.

A mai Oroszországnak

Joga van-e a kommunizmus nevében beszélni?

— Tudósok, szakértők véleménye szerint: „Stalin kompromitálta a Marx tanokat”. — A szovjet már 23 milliárd rubellel tartozik polgárainak —

Az orosz államszövetség fővárosának diszterén harsogó zene, ágyudörgés, tankok csörömpölése repülőgépek zugása közben vonult fel a hadsereg. Lenin mauzoleuma előtt merev tisztelegéssel fordulnak az emelvényen álló csoport felé, ahol komoran mered az elvonuló katonákra „Stalin elvtárs” arca. Amidőn a bolsevizmus ellen szövetkeznek Rómában, ünneplik a kommunista eszme

„megvalósításának” huszadik évfordulóját.

A vörös Oroszország ünnepel: s ez zel felvetődött a legérdekesebb kérdések egyike, hogy joga van-e a mai Oroszországnak a kommunizmus nevében beszélnie, mint annak megtestesítője? Vajjon az orosz veszély, amit minden állam érez, egy vagy másformában, még mindig a világforradalom veszélye?

Marx, aki — nem volt marxista

A múlt század második felében Karl Marx — csak kevesek előtt volt ismerős. Még kevesebben tudták, hogy nagy horderejű társadalmi elméleteket dolgoz ki, amiknek hívei megtalálhatók csaknem minden országban. Ez az öreg ur, élete vége felé, ha megkérdezték, hogy mi a véleménye tulzó követői által borotvaélesre köszörült elveiről, azt szokta felelni: „Moi, je ne suis pas Marxiste” — ami engem illet, én nem vagyok marxista.

Mit szólna ahhoz, ha tudná, hogy félszázaddal később a világtörténelem legvandálabb vérengzését, majd a közgazdasági kísérletezések egymással tökéletes ellentétben álló sorát mind az ő nevének cégére alatt vitték végbe?

Mert Oroszország utja, amíg eljutott a második öt éves terv befejezéséig és az új „demokratikus alkotmány” proklamálásáig, valóban minden képzeletet felülmúlóan groteszk volna, ha nem volna annyira tragikus. Mikor 1917 november hetedikén (tulajdonképpen az akkor érvényben levő régi naptár szerint október huszonötödikén), Keresztky elűzetésével és a második szovjet kongresszus megnyitásával Lenin átvette a hatalmat, annyira dult és zavaros volt a helyzet, hogy programról nem is lehetett szó. Négy évig tartó polgárháború után, a nyomorúság legázsiabb fokán álló rendezetlen ország ereibe próbálták a N. E. P. (hogy félre-

értés ne legyen: Novája Ekonomicseszkája Politika, új gazdaságpolitika) kapitalizmus-hoz visszaforduló rendszerével új vérkeringést vinni. Mikor a termelés némi kis lendület-félét kapott — a kapitalista országok első-sorban Németország segítségével —, 1927-ben elérkezettnek látták az időt arra, hogy igazi orosz szertelenséggel, öt év alatt hozzák helyre azt, amit századok alatt mulasztottak.

Marx képzeletében a nagyipari fellendülés adta lehetőségek hozzák létre a világforradalmat, gigászi nagyvállalatokat látott maga előtt, amelyeknek munkássága végül egyszerűen magához ragadja a hatalmat. Ezért a nagyipar, a megszervezett munkásság szükségzerű előfeltétele annak, hogy a termelő-eszközök kisajátítása, vagyis a kommunizálás létrejöheszen.

Már pedig Oroszország a világháború végén mindenre inkább alkalmas volt, mint erre a feladatra, teljesen agrárjellegű ország volt, melynek ipara — még a dezorganizáció előtti alapon számítva is — csak egy ötödét termelte a nemzeti jövedelemnek. Így hát utólag kellett megteremteni azt az ipari proletariátust, amelyiknek nevében tíz éve uralkodott a mindenható, de zártkörű párt. Így jött létre az első öt éves terv, a Pjatiletka.

Az eredmény: A békében Oroszország lakosságának kétharmada kisbirtokos paraszt

volt; ezek aránya az öt éves terv után már csak 22 százalék maradt. A városi középosztály tizenhat százalékról leolvadt a semmire. Az ipari proletariátus, tehát a rendszer tulajdonképpen zászolóhordozóinak száma megkésztetődött és a népesség egynegyedére emelkedett. Végül pedig egy új osztály teremődött: a kollektív farmok népe: idetartozik az új Oroszország fele.

Negyvenötmillió ember birtokában van államadóssági kötvény: a szovjet már 23 milliárd rubellel tartozik polgárainak. Ezt a hatalmas összeget csak az utolsó tíz év alatt vették fel, mert 1928-ban még egy milliárdnál tartottak. Minden nagy gyárban kiszögezik azoknak a munkásoknak a nevét, akik „önként” felajánlották egy, vagy többhavibérüket a szovjethaza céljaira. De a patrióták a megtiszteltetésen és büszkeségen kívül aligha kapnak más ellenértéket, mert a költségvetés egyre kevesebb visszafizetést ígér.

1937-re például felvettek hatmilliárd új kölcsönt, visszafizetésre pedig csak kettő és felet irányoztak elő.

De van egy másik ujtásuk is, ami a nyugati munkásmozgalmak résztvevői számára elrejtettően hat. Két év előtt augusztusban egy bányász, Szahanov rájött arra,

hogy munka közben mozdulatainak, energiájának jobb beosztásával nagyobb eredményt tud elérni,

Igy aztán nem csodálhatjuk, hogyha mindazok a tudósok, szakértők, akik elfogulatlanul, vagy éppen rokonszenvezve mentek Oroszországba,

mélyen csalódva térnek vissza és inkább kiábrándult könyveket, mint Gide, vagy Citrine.

Akik ma a kommunizmus ellen szövetkeznek, azok valóban nem láthatják Oroszországban annak megtestesítőjét: sőt kevés ország tett annyit ennek a gondolatnak a lejárata, kompromittálása érdekében, mint éppen ők. Ha ezt mindenki tisztán látná, a revolúció megmaradt hívei is átpártolnának az evolúcióhoz.

SELECT: d. u. 3 (mérs) 5, 7½ és 9¼ órákor

Bulldog Drummond visszatér

Páratlanul izgalmas kalandorfilm, sok bonyolalommal, ötletes fordulatokkal
RAYMILLAND, SIR GUY STANDING, HEATHER ANGEL

HIREK

Az Aradi Közlöny automata-telefonszámai:

Szerkesztőség20-14
Kiadóhivatal... ..11-51

Kokain-felhők

Hongkongban érdekes bűnesetre derítettek világosságot az ottani detektívek. Megmagyarázhatatlannak látszott, hogy a roppant szigorú ellenőrzés dacára miként kerül a szigetre rengeteg kábítószer, különösen heroin és kokain. A rendőrség esztendőket óta mindent elkövetett, hogy a titok nyitására jöjjön, de hiába. Most egy véletlen leleplezte a kábítószercsempészeket. A kínai partokról minden hónapban egyszer Hongkongba hajózott egy negyvenfős szimfonikus zenekar, amely nagy tiszteletdíj fejében szabadtéri előadásokat szokott tartani Hongkong legnagyobb parkjában. A napokban ismét kikötött a zenekar. A kikötőben éppen nagy katonai parádé volt az odaérkezőt négy angol hadihajó személyzetének tiszteletére. Egy magasrangú tengerésztiiszt felkérte a zenekar vezetőjét, melyitse el az ünnepet néhány pattogó indulóval. A rendes katonai zenekar tagjai ugyanis majdnem kivétel nélkül betegek voltak és nem jelenhettek meg a parádén. Hosszas kéréselés, jobbanmondva erőszakoskodás után látszani kezdett a banda. Megszólaltak a hatalmas trombiták is, de ezek belsejéből hirtelenül fehér füstfelhők törtek elő. A zenekar szét akart szaladni, de a detektívek pillanat alatt összeszedték a művészeket s rájöttek, hogy az a por, amely a trombitákból előtört, csupa drága kokain. Így derült ki, hogy a zenekar évek óta csempészte hangszereiben Hongkongba a kábítószerket és hatalmas vagyont kereset.

— Időjárás. Az Institutul Meteorologic Central Bucuresti jelentése szerint a következő 24 órára borus, ködös, nedves idő várható, az ország délnyugati részében esőzés lehetséges.

— Zürichi tőzsdezárlat. Páris 14.67 és fél, London 21.61 háromnegyed, Newyork 432 egyenlő, Milánó 22.75, Amsterdam 239.60, Berlin 174.60, Prága 15.20, Varsó 81.90, Belgrád 10, Bucuresti 3.25.

— Ötnapos gyászt rendeltek el a királyi udvarnál a repülőszerelesség áldozatául esett hesseni hercegi család halála miatt. Bucurestiből jelentik. A román királyi udvar marsalli hivatala felsőbb rendelkezés folytán november 17-étől kezdődőleg ötnapos udvari gyászt rendelt el az osztrák repülőszerelesség áldozatául esett hesseni hercegi család halála miatt.

— Agyonlőtték egy amerikai munkásvezért. Newyorkból jelentik: Az amerikai munkásmozgalmak és a szakszervezetek ismert vezetője, Patrick Corcoran ellen Miniapolisban csütörtökön merényletet követtek el. Ismeretlen tettesek agyonlőtték a munkásvezért és ezután elmenekültek. Azt hiszik, hogy a gyilkosok a kommunizmus felé hajló szakszervezetek sorából kerültek ki és hogy a merénylet valószínűleg bosszú műve. Patrick Corcoran a munkásmozgalmak mérsékelt szárnyához tartozott és mindig ellenkezett a szélsőséget.

— Roosevelthez utazik Hitler szárnysegéde. Londonból jelentik: A Reuter-iroda berlini levelezőjének jelentése szerint Widdend kapitány, Hitler vezérkancellár szárnysegéde az Egyesült Államokba utazik, ahol Roosevelttel is találkozhat. A kapitány egyébként nyilatkozott, kijelentette, hogy látogatása teljesen magánjellegű, feleségével együtt rövid pihenőre utazik az Egyesült Államokba.

— A PHILIPS-AUTÓ SIKERE ARADON. Az esti korzón érdekes külsejű, hatalmas autó vonta magára a járőreket figyelmét. Az autón elhelyezett hangszórókból gyönyörű muzsika ragadtatta el a szemlélőket és csakhamar kiderült, hogy az autó a hollandiai Philips rádióvilág egyik vándorkocsija, amelyből minden országra három-négy ilyen hatalmas reklámautó jut. Az autók az év legnagyobb részét uton töltik, sorra járnak a nagyobb városokat és rögtönzött hangversenyeikkel hatalmas propagandát tesznek ki a Philips-rádiócégnek. A hirdetés olyan tökéletes, hogy valójában nagy sikerrel szolgálja a reklámot. Az ország-

ban működő autót kék-sárga-piros színre festették. — minthogy minden államban az illető ország színeivel vonják be a kocsit — és illő ország színeivel vonják be a kocsikat — és az autó már több ízben bejárta az egész ország területét, mindenütt híveket szerezve a Philips cégnek. Aradra az izléses reklámautót Mihulescu mérnök hozta és hangversenyeiben állandóan több száz ember gyönyörködött.

A katolikus bál

rendezőse felhívja a nagyközönség figyelmét arra, hogy a bál ünnepélyes megnyitója pontosan fél tíz órakor kezdődik. A megnyitó beszédet Pázsiny Bonaventura minörila rendfőnök mondja. A királyhimnusz elhangzása után felvonulnak a „botos fiúk” és a megnyitó párok, — felcsendül egy Strauss-keringő: tizenkét tíz pár lebben a tükörsima parkettre... Így kezdődik a bál!

— Felakasztotta magát egy aradi szabó. Pénteken a késő esti órákban jelentették az aradi rendőrségnek, hogy az Abatorului 31 számú házban Ackermann Ferenc 32 éves szabó felakasztotta magát és meghalt. A fiatal szabó öngyilkosságát hozzátartozói fedezték fel. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

— Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, a has állandó puffadtsága és a rekeszizom gyakori feltolódása, hát- és derékfájás ellen a természetadta „Ferenc József” keserűviz, kisebb adagokban elosztva, naponta többször bevéve, hathatós segítséget nyújt.

(—) A GRADISTE-MOSÓTCZY-TELEPI REFORMATUS IMAHÁZ MEGNYITÁSA. Mint egyik régebbi számunkban jeleztük, a református egyház Gradište-Mosótczy-telepen önálló egyházi munkát kezdett. Evégből megvette az Ivrianu ucca 6 szám alatti házat, a Höfer Adolfiné féle ház árából. Ezt a házat eddig a Protestáns Kör bérelte, most azonban az egyház saját kezelésbe vette, hogy az kizárólag egyházi célokat szolgáljon. Az imaház ünnepélyes megnyitása november 21-én vasárnap délután 3 órakor lesz a következő műsorról: 1. Kezdőének. 7. Dics 1. vers. énekl. a gyülekezet. 2. Főének. XC. zsoltár 1. és 9. vers. 3. Imádkozik Tarnóczi Lajos ref. lelkész. 4. Közének. 32. Dics. énekl. a gyülekezet. 5. Ünnepi beszédet mond Tarnóczi Lajos ref. lelkész. 6. Huszár Jolán: „Boldog ház” vers, szavalja Nagy Etelka. 7. Nem hagyjuk el a Bibliát, énekl. Tarnóczi Éva, Albert Mária, Ajtay Béláné és harmóniumon kíséri Szetiványi Magda. 8. Reményik Sándor: „Kegyelem” vers, szavalja: Bánya János. 9. Énekl. a református egyház énekkara, „Jel szavunk előre”, vezényel Szánthó Péter. 10. Kozma Andor: „Krisztus mindenütt” vers, szavalja: Raphael Éva. 11. Földes János: „Isten”, vers, szavalja: Rissa Anna. 12. Endrődy Sándor: „Kövessük Őt” vers, szavalja Mikó Irma VIII. oszt. t. 13. Torkos László: „Zeng az ének” vers, szavalja Kádár Ilona V. o. t. 14. Vargha Gyuláné: „Jézus a pásztor” vers, szavalja Simon Aranka VIII. o. t. 15. Imádkozik Kulcsár Ernő ref. segédlelkész. 16. Gyülekezeti ének. 35. Dics.

A 16 példa

— Azonnal gyere le Pistike! másoda dolog ez? Láttad valaha anyukát, hogy így helytelenkedett volna?

Hűlés
torokfájás
influenza: **DIANA**
rosborszem

öblögetésre, borogatásra

„Kék madár”

A zsúfolt nézőtér bebizonyította, hogy Aradnak meg van a közönsége, amely rajong a komoly művészetért. A Kék Madár szárnyaló világhíre bizakodással töltötte el mindazokat, akik még nem látták I. Jushny színpompás színpadát és visszahozta mindazokat, akik valaha már megcsodálták a társulat játékát.

Amidőn a kék madárral diszitett függöny összehullt, csekély csalódás is vegyült az elismerésbe: a Kék Madár, amely a világhír szárnyán lebeg az igaz művészet magasságában, nem volt olyan csillogó tollazatu, mint az elmúlt esztendőben. Az előadás kezdetén, mint a holló, fekete-frakk-szárnnyal lebbent a függöny elé a negyedsen mosolygó előadó, aki mélabusyan hebegte el, hogy a társulat „diszmadara a színparkázó szellemességgé Jushny nem jöhetett el, mert „fái a szíve... Nem csak azért, hogy nem jelenhetett meg az előadáson — komolyabb esemény is akadályozta a vendég szereplésben — a betegség. A világhírű rendező, aki a színpadra álmódta a színpompás mesét, súlyos szívbajjal fekszik egy külföldi szanatóriumában.

Azonban a kiváló rendező keze így is meglátott az előadáson. Dus színekben pompázó képek, a stilizált táncszámok (különösen a „menyecske jelenet”), a kozákok borongó kórusa nem maradhat hatástalanul. De Jushny hiányzott, — elmaradása lélektelenné tette az előadást, amelyben azonban sokszor villant fel a régi szépség. Ezt a szűken mért élvezetet is hálásan fogadta az aradi színház színpadán. Évekkel ezelőtt láttuk ből, amidőn a Kék Madár az alkotó művész képzeletével suhant és nem szárnyaszegetten pihent az aradi színház színpadán. Évekkel ezelőtt láttunk és a vendég szereplése feledhetetlen élmény maradt, Jushny az ellenállhatatlan szó bűvész egy késdobáló szemfényvesztő ügyességével dobálta a szavakat, amelyek mindig a néző szívébe tállak.

A francia konferanszie ielhetsége szerint igyekezett pótolni Jushnyt és kedvességével, közvetlenségével helyenként feledtetni tudta elmaradását. A Kék Madár alkotójának törvénye: a ritmus, a forma szépsége és a színek tobzódása. A társulat vendég szereplése ezt visszatükrözte, — s a nézők elégedetten távoztak.. (N—Ky)

**Bundák, szörmék
legolcsóbban
NEULÄNDER E.
szücsnél
Fischer E. palota**

— Moszkva szigorúan szabályozta az ital és cigaretta eladását. Moszkvában szeszesitalok eladását szigorúan tiltották pálinka és más szeszesitalok kimérését mindazokban a vendéglőkben, amelyek gyárakkal és iskolákkal szomszédosak, azonkívül az élelmiszerüzletek többségében. Általában nem szabad szeszt pohárban eladni, hanem csak üvegben és nem szabad a megvásárolt szeszesitalt helyben elfogyasztani. Bezártak 52 sörmérést és valamennyit átalakították zöldségestokká. Emlékeztetnek arra, hogy 121-22-ig a pálinkamérés és a többi szeszesital kimérését teljesen megtiltották. Néhány nappal ezelőtt megtiltották a cigarettaeladást a 16 évesnél fiatalabb gyermekeknek. A szovjethatóságok e rendelkezésekkel az erkölcsi színvonal fennmaradását és a fajegység megővését akarják biztosítani.

(—) NYUGDIJASOK KÖLCSÖNÖS SEGÉLYZŐ EGYESÜLETE (Regina Maria ut 12.) értesíti az állandó választmány tagjait, hogy a rendezésű ülés f. 20-án szombat délután 4 órakor lesz megtartva. Ujból figyelmeztetjük a CFR nyugdíjasokat, hogy a nyugdíjleveleket irodánkba f. hó 20. 12 óráig szolgáltatassák be. Teodor Seban elnök.

3.000 lei büntetés 36 leles vesztegetési kísérlet miatt

Az aradi törvényszék második tagozata különös vesztegetési ügyet tárgyalt. Fischman Dávid 45 éves házalókereskedő és Wolf Efraim nevű társa még az elmúlt év nyarán sorra járták az aradi tüzleteket és ismeretlen célra adományokat gyűjtöttek. A két házaló feltűnt Olteanu Ioan közrendőrnek, aki igazolásra szólította fel őket. Fischmannál nem volt igazoló irás, csupán 36 lei, amit nyomban felajánlott a rendőrnek, aki a házaló eljárását vesztegetési kísérletnek minősítette. Az ügy mai tárgyalásán Fischman kijelentette, hogy a pénzzel nem akarta megvesztegetni a rendőrt csak restelt gyalog a rendőrségre menni és kocsira adta a pénzt. A törvényszék nem fogadta el a védekezést és Fischmant 3000 lei pénzbüntetésre ítélte.

— Demény Dezső emlékünnepe Aradon. Mint ismeretes, Demény Dezső, ismert egyházi zeneszerző, a budapesti Bazilika karnagya, a közelmúltban halt meg. A nagynevű zeneszerző emlékeztére Timisoara-Temesváron, Aradon és más városokban is emlékünnepeket fog rendezni a római katolikus egyház. Az aradi templomi énekkar számára most sikerült megszerezni Demény Dezső E. moll miséjét, amelynek betanítását Karácsonyi István, minorita lelkész már meg is kezdte. Az ünnepséget, amely nagy zenei semény lesz, a karácsonyi ünnepek folyamán tartják meg.

— Pataky Sándor képzőművész kiállítása vasárnap nyílik meg a Kulturpalotában.

Javult a francia kincstár helyzete. Párisból érkezett jelentés szerint Franciaország aránytartalékai jelenleg 55 millió 1805 millió frank. Az ellenőrző alap teljes devizakészletét sikerült helyreállítani. A kincstár helyzete a legjobb az év elejé óta.

— Orvosolta a szövetkezetügyi minisztérium a borkereskedők panaszát. Bucarestből jelentik: A szövetkezetügyi minisztériumhoz a borkereskedők részéről több panasz érkezett be, amelyek szerint a vasút nem bocsátja rendelkezésükre a bor szállításhoz szükséges kocsikat. Odobesti, Focsani és Palesti állomásokon négyszáz vagy több vágányra az elszállítását. A minisztérium utasította a vasutat, hogy a szállítások iránt a jövőben azonnal bocsássák a kereskedők rendelkezésére a szükséges kocsikat.

— December 31-ig kell betérjeszteni okmányokat az idegen állampolgároknak. Bucarestből jelentik. A munkaügyi minisztérium az idegen állampolgároknak okmányaik betérjesztésére ez év december 31-ig adott végleges és utolsó határidőt.

— A tankos tisztek nem akarnak sarkantyút hordani. Az angol hadvezetőség bizottságot küldött ki Lord Willingdon volt indiai alkirály elnöksége alatt az egyenruhák reformjának tanulmányozására. A bizottsághoz számtalan előterjesztés érkezett, amely a gépesített alakulatok egyenruhájának modernizálását sürgeti. Az egykori lovasezredek tisztjei és katonái ugyanis nevetségesnek tartják, hogy ezredeik gépesítése után is lovaglószerűen, sarkantyúval és egyéb elavult lovasfelszereléssel lássák el szolgálataikat.

LEGUJABB SPORT

Nemzeti-Szeged F. C 3:3 (2:1)

Budapestről jelentik: A Nemzeti futballcsapata ma délután nemzeti bajnoki mérkőzés keretében 3:3 arányú döntetlent ért el a Szeged csapatával. A mérkőzés félidője 2:1 volt a Nemzeti javára. Gólvörök Sztancsik, Kisalagi, Seres, illetve Harangozó 2 és Nagy.

A PATTANÁSOK megfékezéséért... ne hanyagolja el őket!

Mihelyt megjelent az első, alkalmazza azonnal ezt a nagyszerű gyógyszert: Cadum-kenőcsöt. Hamarosan el fognak tűnni. Rovarcsípések, karcolások, könnyű égési sebek, vörösség és irritált arcok. Cadum-kenőcs nélkülözhetetlen. Nem szabad hiányoznia egyetlen házból sem. Dezinficiál, megszünteti a viszketegséget, lelohasztja a daganatokat, siettet a seb hegedését. A Cadum-kenőcs a kiütések számtalan esetét gyógyította meg.

Kérjen csakis valódi Cadum-kenőcsöt!

Vakmerő bankrablás egy oradea-nagyváradai bankban

Az Ardeal-Erdélyi Bank pénztártermében egy fekete kabátos szürkekalapos fiatal ember

50 ezer leit rabolt

Oradea-Nagyváradról jelentik: Tegnap délből tizenkét órakor, amerikai stílusú rablást követtek el az Ardeal-Erdélyi Bank pénztártermében. A földszinti nagyteremben, ahol igen nagy a forgalom, délből tizenkét órakor megjelent a Transport Lloyd szállítási vállalat embere Breuer Ignác és nagyobb összeget akart lefizetni a bank pénztárába.

A nagyteremben mintegy huszonöt tisztviselő dolgozik és legalább ugyanannyi ügyfél is tartózkodott ott várva, amíg rájuk kerül a sor a pénztárnál. Breuer Ignác olvasta a pénzt, hogy cége megbízásából lefizessen 50 ezer leit. Pénzolvadás közben, saját vallomása szerint, egy magas fekete télikabátos fiatal ember rászólt:

— Uram leejtett egy 250 lejest!

A földön valóban hallani lehetett a pénzdaráb csengését, de azt nem Breuer Ignác ejtette le, hanem az ügyes trükkkel dolgozó szélhámos. Breuer Ignác abban a لحسنben, hogy valóban az ő pénze hullott a földre, lehajolt, hogy fel-

vehesse a 250 lejest. Fel is emelte a pénzdarábot s tovább olvasta a maga előtt kiöntött aprópénzt. Csak pár pillanattal később vette észre, hogy a pénztár előtti pultra ráhelyezett ötvenezer lejes egyik papírpénz kötege eltűnt.

Halottápadtan, izgatottan jelentette a pénztárosnak s a tisztviselőnek, hogy meglopták. A bank szolgálai azonnal lezárták az ajtókat és értesítették a rendőrséget. A bünygyi osztály emberei néhány pillanat múlva meg is jelentek a bankban, de a magas fekete télikabátos fiatal ember, aki a merész bankrablást elkövette, akkorára már eltűnt. Gyors távozás közben azonban kalapját elcseserelte a Moskovits Ipartelepek szolgájának kalapjával. Ez a szürke kalap az egyetlen bűnjel, amelyet hátrahagyott a vakmerő tolvaj.

A bank tisztviselői közül egyik sem emlékszik, hogy ki lehetett a titokzatos tettes s így a rendőrök egyedül a Breuer Ignác által adott személyleírás alapján indultak el, hogy a vakmerő bankrablót kézrekerítsék.

— HÖHULLÁM ÉS FAGY. Newyorkból jelentik. Washington államban több kerületet hóhullám borított el. A hőmérséklet 75—80 fok Fahrenheitre emelkedett. Ezzel szemben a Délamerikából érkező jelentések szerint Buenos-Ayres környékét korai fagyhullám öntötte el, amely a vetésben és az állattalományban súlyos károkat okozott.

Rádiók

halozati és telepes készülékek 125 lei havi részletfizetésre kaphatók gyári árával. Használt készülékek becsülni lehetnek.
Str. I. Chendi 9. udvari raktárban

— Nagy az orvoshiány az országban. Bucarestből jelentik. A központi statisztikai hivatal havi folyóiratának hasábjain dr. Sabin Manuila statisztikai hivatali igazgató részleges tanulmányt ír az országos egészségügyi helyzetről és népmozgalmi adatokról és kimutatja, hogy nagy orvoshiány van Romániában. Az egyetemeken orvosi fakultásán nincs elég hallgató s főleg kevés azoknak a száma, kik diplomát nyerve, orvosi praxist folytathatnak. 1934—35. tanévben például mindössze 270 orvosi diplomát adtak ki, ami elenyészően kevés az ország területéhez, a lélekszámhoz és a városi és falusi halálozások számához viszonyítva. Sabin Manuila dr. véleménye szerint új orvosi fakultásokról kell gondoskodni s ugyanakkor az orvosi gyakorlatokról alkotott felőlgást is meg kell változtatni. A közegészségügyet nem városi és falusi tüzhelyek közéletében kell szolgálni.

— Háromszázezer leies csalással vádolnak egy pénzügyi tisztviselőt. Brasov-Brassóból jelentik. A főügyész rendelkezése a rendőrség tegnap őrizetbe vette Dragos Ioan pénzügyi tisztviselőt, aki ellen az a vád, hogy egy hamisított utalványval nemrég 300 ezer leit vett fel a Nemzeti Bank itteni fiókjától. Hir szerint az ügyben még több letartóztatás várható.

— Nyolcmillió örlött el Oroszországban. Moszkvából jelentik: Szovjetoroszországban nem kevesebb, mint nyolcmillió szellemileg abnormális ember él. Ezt a megállapítást közli a kimutatás, amelyet a küszöbön álló választások alkalmából készítettek. Az új választási törvény értelmében a Szovjetunió legfelsőbb tanácsának megválasztásában nem vehetnek részt a szellemileg abnormális személyek. A kimutatás szerint a Szovjetunió területén nyolcmillió szellemileg beteg és abnormális ember él, akiknek emiatt nem adnak szavazati jogot.

— Szent Erzsébet-ünnepély Gradiste-Mosoczy telepen. A Gradiste-Mosoczy-telepi római katolikus templomban is ünnepélyes keretek között tartották meg Szent Erzsébet napját. Délután négy órakor a templomba vezették a helyi napközi gyermekotthon kis lakóit és Szent Erzsébet oltalmába ajánlották a gyermekeket. A napközi gyermekotthon tehát, amely jelenleg árva és szegénysorsu gyermekeknek nyújt meleg otthont, ételt és védelmet, Szent Erzsébet oltalma alá került. Az egyházi szertartást Ádám Károly minorita hitoktató lelkész végezte.

ILLYES

női divatszabósága

Arad, Str. Eminescu No 38

Legujabb divat szerint

készít elsőrendű kivitelben télikabátokat, kosztümöket uccai és estélyi ruhákat tölányos árak mellett. 7022

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

FÖLDES gyógyszerár, Str. Eminescu

KÁRPÁTI gyógyszerár, Bul. Reg. Ferdinand

ROZSNYAI gyógyszerár, Piața Avram Iancu

(Tel. 15-00)

21-én vasárnap délután félháromkor Gloria-pályán

Unirea Tricolor - A. M. E. F. A.

nemzeti bajnoki mérkőzés

Jegyek elővételben Szabó A.-cégnél

Erősen kiéleződött a japán-angol viszony

„Mindennek van határa” — mondják a Shanghaiban élő angolok

H. R. Knickerbocker tudósítása a japán-kínai hadszíntérről

Copyright by ARADI KÖZLÖNY and International News Service

Shanghai, november. Az úgy látszik amugyis elkerülhetetlen összetűzést Anglia és Japán között közelebb hozta egy óriási japán bomba, amely a Jessfield-parkban robbant fel, megölt két angol katonát és megsebesített három másikat.

Ilyen közvetlen találát a kényszerűségből felállított angol katonai őrésre csak arra jó, hogy fokozza a surlódást London és Tokió között. A bomba rettenetes tüzéségi párbaj közben hullott le.

Az angol katonák halála és megsebesülése annál jobban bántotta a Shanghaiban élő angolokat, mert ezek a katonák az Ulster-ezrednek ugyanazon a tagjai voltak, akik néhány nappal ezelőtt saját életük kockáztatásával mentették meg kínai menekülteket Csapei poklából.

Ujabb angol-japán surlódásra adott okot a japán hajóhadnak az a kísérlete, hogy behatoljon a nemzetközi telep vizeire s tüzeljen arra a 150 kínai katonából álló híres csapatra, amely még tartja magát Csapeiben.

Miközben a japán tüzéség bombázta az épületet, amely a 150 kínai katona erődítményéül szolgál, két kis japán ágyúszád ment fel a folyón egészen a Szucsau patakig. A „fedezékkel” szemközt helyről akarták bombázni az első emelet ablakait, mert az „öngyilkosok” főleg itt tartózkodnak.

De megállottak, amikor a nemzetközi telep rendőrsége bárkák láncolatával zárta el a folyót keresztül, a parton pedig angol katonák sorakoztak fel, hogy visszautazzék a telep határvonalán átlépni készülő japánokat.

Közben hallottuk, hogy a „fedezék” kínai védelmezőinek több ennivalójuk van, mint ami normális élettartalmukra elegendő. A raktárházban több mint 70.000 mázsa buza, bab és rizs van.

A japán császári légiók a legközelebbi tíz napon belül bizonyosan elűzik Csiang-Kai-Sek marsal kínai gárdáit — jelentette ki ma Iwane Matsui tábornok, az itteni japán hadsereg legfőbb parancsnoka, akinek az a szándéka, hogy utána ekönyomul és elfoglalja Nankingot, a kínai fővárost. Ez nyíltan megmondta ebben az első interjúban, amelyet egyáltalán adott.

Matsui tábornok tökéletesen bizik a teljes japán győzelemben. Őszinte megvetéssel beszélt Európának és Amerikának arról az erőfeszítéséről, hogy beleavatkozzon a háborúba.

Jellemző, hogy a tábornok csakis olasz újságíróknak adta az interjút.

Most már negyvenezer főnyi japán sereg van az új fronton a Szucsau-patak mentén, szemben a kínai hadsereggel. A szemközt frontok néha csak harminc méternyire vannak egymástól. Azt hiszik, hogy a japánok a jövő hét elején készen lesznek a végső támadásra, amely megvalósítaná vezetőjük jóslatát.

Ha Shanghaiban táborozó angol katonaságtól függne, talán már holnap kitörne az angol-japán háború, mert hivatalosan elfogadták ugyan a bocsánatkérést a Royal Ulster-vadászok három katonájának megöléséért, de magántörökben az angolok csak ingerkedésnek tekintik ezt. A mai nap óta az angolok már azt kezdik mondogatni: mindennek van határa. Ugy látszik, hogy a legutóbbi gyilkosság, — amely már az ötödik volt az angolok ellen — ennek a határnak az elérését jelenti.

A mindenféle rangú és foglalkozású angol polgárok itt Shnghaiban oda vannak a méltatlankodástól és kijelentik, hogy betelt a pohár.

„Mégsem lehet így elbánni velünk. Ha még egyszer ilyesmi történik, baj lesz belőle, nemcsak helybeli, hanem általános baj és ha egyszer hozzáfogunk, akkor alaposan elrakjuk őket”. Ez a jellemző angol megjegyzés.

A mai shanghai események nemzetközi szempontból talán fordulópontot jelentenek az angol-japán viszonyban.

Ma reggel egy japán kijelentette, hogy az angol védelmi őrsegek bombázását egész bizonyosan kínaiak csinálták.

Később a nap folyamán magasrangú japán tisztek küldöttsége kísért el Telfer-Smollet tábornokot, a nemzetközi angol haderők főparancsnokát a bombázás színhelyére.

A tiszti társaság két órán át tartott szem-

lét. A japán tisztek nem ismertek el semmit, de azért japán hadseregbeli, haditengerészeti és konzulátusi emberek fejezték ki sajnálatukat az angol konzul előtt, ami mégis csak a felelősség elismerését jelenti.

Az angol katonai hatóságok véleménye megoszlik afelől, hogy mi lehet az oka a folytonos japán provokációknak.

Az első felfogás hívei ragaszkodnak ahhoz a lehetőséghez, hogy angol hivatali személyek és katonák gépfegyverezése és légi bombázása csupán felelőtlen fiatal japán tisztek tulkapása, akik nemzetük minden ellenségeivel végezni akarnak, hogy pedig a japán tüzéség bombázta az angol őrsegeket, ennek oka a rossz célzás.

Ezzel szemben áll azoknak a véleménye, akik szerint a japánok az angol oroszán állandó pofozásával arról akariák meggyőzni Kínát, hogy hasztalanul számít bármiféle külső hatalom vagy Brüsszel segítségére.

Ugyanakkor — e felfogás szerint, — a japánok abban reménykednek, hogy az angol védelmi csapatokat visszavonulásra kényszerítik a nemzetközi telep körüli vonalukról. Ez lehetővé tenné a japán csapatoknak, hogy bevonuljanak oda és oldalba támadják a kínaiakat.

Az 1. számú közellenség: a tüdőgyulladás

— Betejeződött a tüdőgyulladás elleni tudományos kampány Amerikában —

Newyorkból jelentik: Az amerikai Massachusetts államban, a nyilvánosság kizárásával öt éven keresztül folyt és most végre befejeződött a gigantikus küzdelem, amelyet a közegészségügyi hatóságok indítottak a tüdőgyulladás kórokozójára ellen. Ez a kísérleti kampány valóban amerikai méretű volt. Hatvanhat laboratóriumban négyszáz orvos foglalkozott egyszerre a tüdőgyulladás kórokozójának vizsgálatával és ahírek szerint a kísérletek és kutatások kielégítő eredménnyel zárultak.

Jellemző az amerikai mentalitásra, hogy erre az öt esztendőre a tüdőgyulladás kórokozóját kinevezték az állam 1. számú közellenségének. A kampány során az orvosok, mintegy tízezer beteget vizsgáltak meg és minden egyes esetről jelentést küldtek be a központba, amely oly módon működött, mint egy főhadiszállás. Az öt év alatt az állam területén működő valamennyi laboratórium kizárólag a tüdőgyulladás baktériumok vizsgálatával foglalkozott, minden más kutató munka szünetelt, minden más orvosi probléma háttérbe szorult. Most hogy az ötéves kampány lezárult, az eredményeket közlik a tudományos világgal.

A bakteriológusok eddig is ismerték a tüdőgyulladás kórokozóját, a pneumococust. Azt is tudták róla, hogy különböző családokhoz tartozik és különböző baktérium-kultúrákban ki is tudják tenyészteni őket. Azt azonban nem sejtették, hogy a baktériumnak harminckét különféle rokona garázdálkodik az ember tüdejében. A harminckét rokon közül van olyan, amelyik kevésbé veszedelmes, csaknem jóindulatú, mások pedig halálos ellenségei az embernek. A

rosszindulatú rokonok sajátos családi tulajdonságához tartozik még, hogy sokkal gyorsabban szaporodnak, mint ártalmatlan társaik. Az amerikai tudósok azt állítják, hogy ezeknek a baktériumoknak egyéniségük is van és különböző táptalajban — értsük alatta az emberi tüdőt — különbözőképpen viselkednek.

A kutatások egyik legfontosabb gyakorlati eredménye egy szérumsorozat összeállítása. Sikerült ugyanis egy szérumot kitermelni, amely a tüdőgyulladást jótékonyan befolyásolja kezelés esetén. Ez még korábbi siker volt. A baj csak abban mutatkozott, hogy a tüdőgyulladás csak akkor gyógyult, ha megfelelő szérummal kezelték. Most sikerült kidolgozni

Asványvizet, bor és gyógyvizet csak

Sándor Iván és Társától vegyen!

Már egy üveget is házhoz szállít

Bui. Reg. Maria 18. Telefon 11-32.

egy olyan eljárást, hogy az orvos csálhatatlannul megállapíthatja, hogy milyen sorszámu szérumra van szükség a beteg tüdő kezelésénél.

Az eredmények mindenesetre annyira jelentékenyek, hogy az orvostudomány a jövőben nagyobb siker kilátásával veheti fel a küzdelmet a tüdőgyulladás kórokozójával szemben, amely nemcsak Massachusetts államnak, hanem az egész emberiségnek egyik legnagyobb közellensége.

Karácsonyi sportvonat

BUDAPESTRE

utlevél nélkül

csak egy fényképes igazolvánnyal (a román és magyar belügyminisztériumok engedélyével)

1937 december 23-tól, 1938 január 2-ig

A beiratkozások már megkezdődtek a

WAGONS-LITS/COOK és az EUROPA

Menetjegyirodában
(Minorita palota)

Menetjegyirodában
(Sándor könyvkereskedés)

Rövidesen eskütszék elé kerül a turnu-tornyai gyilkos

Az aradi ügyészség második számú kabinetjének vizsgálóbírója Alex. Alexandrescu, még mindig nem fejezte be a vizsgálatot a Turnu-tornyai rablógyilkosság ügyében. A szörnyű bűntény tettesét Bartoság Jánost ma ismét kihallgatták. Már nem játsza meg a gyengeelméjűt, értelmesen, összefüggően felel a keresztkérdésekre. Részletesen bevallotta a gyilkosságot.

NEM HIANYOZHAT EGY HAZTARTASBÓL SEM

ARAGAZ

SPORT KÖZLÖNY

Összeállították az AMEFA csapatát az Unirea Tricolor elleni mérkőzésre

— Részletes vasárnapi bíróküldés —

Pénteken fejezte be az AMEFA az előkészületeket az Unirea Tricolor elleni mérkőzésre és a piros-feketék bizakodással tekintenek a vasárnapi mérkőzés elé. Este került sor az edzés után a csapat-összeállításra és a vasárnapi mérkőzésen a következő tizenegy fogja az AMEFA színeit képviselni:

Sadovschi-Kovács, Buihas-Szurgyi, Szabó Béla, Szaniszló II., Cuculă, Léb, Perneki, Praszler, Batrin.

A vasárnapi mérkőzés pontban fél 3 órakor kezdődik és a pénztárak előtti tolongás elkerülése céljából ajánlatos jegyekről elővételben a Szabó Albert cégnél gondoskodni, ahol, nemcsak ülő, hanem állóhelyek is vásárolhatók elővételben.

A C. ligában vasárnap ismét a Galvani vendégszerepel Aradon és az Olimpia elleni mérkőzése jó sportot ígér. A kerületi bajnokságban a Titanus-Astra és CAA-Hakoah mérkőzések az őszi harmadik helyet döntik el a Titanus, vagy CAA javára, az ifjúsági bajnokságban pedig az utolsó hivatalos fordulót játsszák le.

A vasárnapi bíróküldés a következő:

Nemzeti bajnokság:

AMEFA-Unirea Tricolor, Gloria pálya, 14,30 órakor, bíró Huniade, határbírók Mun-

teanu és Husztik.

C. liga:

Olimpia-Galvani, Olimpia pálya, 11,00 órakor, bíró a liga jelöl, határbírók Stăicu és Sasu.

Ker. I. oszt.:

CAA-Hakoah CAA pálya 15 órakor, bíró Chirac, határbírók: Fock és Lutai.

Tricolor-Transilvania, Tricolor pálya 11 órakor, bíró Vătanu dr., határbírók Czégka és Kubik.

Astra-Titanus, Titanus pálya, 14,30 órakor bíró Ciorogariu, határbírók Polareczky és Barbu.

Ifjúsági bajnokság:

AMEFA-Fortuna, AMEFA pálya, 11,00 órakor, bíró Gombos.

Intelegerea-Gloria, Intelegerea pálya, 15 órakor, bíró Kradigaty.

Tricolor-SGA, Tricolor pálya, 14,30 órakor, bíró Ciosescu.

CAA-Hakoah, CAA pálya, 9,15 órakor, órakor, bíró Musca.

Transilvania-USA, Tricolor pálya, 9,30 órakor bíró Weinberger.

Hakoah-Astra, CAA pálya, 9,30 órakor, bíró Gábor.

Unirea-Titanus, Unirea pálya, 10,30 órakor bíró Kirschner

pedig ez nem volna lehetséges, úgy a tavaszi első kupaforduló előtt játszanak le egyet vagy kettőt a fővárosra kitűzött kupamérkőzések-ből.

A bolgár szövetség szerint is 2:1 volt a bolgár-cseh mérkőzés eredménye

Szofia. A múlt vasárnapi bolgár-csehszlovák mérkőzés hullámai még csak most kezdik igazán veresni a nemzetközi futballélet falait. A bolgár távirati iroda, de maga a bolgár labdarúgó szövetség is ragaszkodik ahhoz, hogy nem 1:1, hanem 2:1 volt az eredmény még pedig Bulgária javára. Azt erősítetik, hogy Barlassina nem fuja még le a játékot, amikor a bolgárok berúgták a győztes gólt. A bolgár szövetség egyébként kíváncsian várja Barlassina jelentését. A bolgár szövetség egyébként elhatározta, hogy teljes erővel fog hozzá már kora tavasszal a csehszlovákok elleni készülődéshez. Erre a célra már kaptak is közel 200 ezer leinek megfelelő állami segítyt. Elhatározták egyben, hogy a mérkőzés előtt már két héttel elutaznak Prágába és ott folytatják edzéseiket, hogy teljesen hozzászokjanak az ottani légkörhöz. A bolgár szövetségnek egyetlen kikötése van csupán: a prágai revansot ne Barlassina vezesse.

— Az Intelegerea társas-vacsorája. Szombaton este 9 órai kezdettel tartja meg az Intelegerea az idénzáró társasvacsorát elsőcsapatbeli játékosai tiszteletére, akik ezévből az őszi bajnoki címet megszerezték. A klub-vacsorát a Rosenfeld-féle vendéglőben tartják meg és azon vendégeket is szívesen látnak.

Aradi építőmester súlyos balesete

Precop Ioan 57 éves aradi építőmester hosszabb idő óta Baile Herculane-Herkulesfürdőn dolgozott egy építkezésnél és a szorgalmas építőmester maga is intenzív részt vett az építési munkálatokban. Néhány nappal ezelőtt az építőmester az egyik magas állványon dolgozott, megcsuszott és lezuhant. Precop Ioan az esés következtében a tarkóján sérült meg és agyvérzést kapott. Ottani lakására szállították ahol gondos ápolásban részesítették, de állapotában jelentős javulás nem állott be. Elhívták a beteghez Jurca dr. Caransebes-karansebesi orvost, ki azt tanácsolta, hogy az építőmestert Aradra kell szállítani. Tegnap a Timisoara-temesvári mentőegyesület betegszállító gépkocsiján Aradra is szállították Precop Ioant, akit most már lakásán ápolnak.

Katonai jelentkezések sorrendje Aradon

A katonakönyvecskék láttamozása az idén, mint megírtuk, a várban levő hadkiegészítő parancsnokságnál történik meg hétköznapi pontként reggel 8—2-ig, az alábbi sorrend szerint:

November 20-án az 1926-os korosztály.

November 22-től kezdve egy-egy korosztály jelentkezése két napig tart, mégpedig olyképpen, hogy az első nap a Z—N kezdőbetűsök kell jelentkezzenek, míg a második napon az M—A kezdőbetűs hadkötelesek katonakönyvecskéit láttamozzák. Ezek szerint november 22-től az alábbi sorrendben folyik a katonakötelesek láttamozása:

November 22—23-án az 1927-es korosztály.

November 24—25-én az 1928-as korosztály.

November 26—27-én az 1929-es korosztály.

November 29—30-án az 1930-as korosztály.

December 1—2-án az 1931-es korosztály.

December 3—4-én az 1932-es korosztály.

December 7—8-án az 1933-as korosztály.

December 9—10-én az 1934-es korosztály.

beliek jelentkezésére kerül sor. A jelentkezők a katonakönyvükön kívül vigyék magukkal az eddig kapott behívóikat, valamint személyazonossági igazolványukat és amennyiben van, úgy iparigazolványt is.

Közlemény

Tudomására hozzuk összes áramfogyasztóinknak, akik akár szétosztó hálózataink utján, akár az aradi villamos központ utján kapják az áramot, hogy november 21-én, vasárnap a központban szükségessé vált javítások miatt 8—14 óra között szünetel az áramszolgáltatás.

Ennélfogva a fenti időpontban szünetelni fog az áramszolgáltatás Arad város egész területén, valamint a következő községekben: Aradul Nou, Mureșel, Sănnicou Mic, Pecica, Rovine, Seitin, Curtici, Păncota, Galsa, Covăsinț, Cuvin, Ghioc, Păuliș, Radna és Lipova.

Kisorsolták a Román Serleg következő fordulóját

București. A Román Kupában „állva” maradt 16 csapat számára a Kupabizottság már ki is sorsolta a következő forduló — 8 mérkőzést — amelyek párosítása a következők:

Jiul-Mica Petroșani-Petroșényben.

Chinezul-Franco Romana Timisoara-Temesváron.

Unirea Tricolor-Victoria (Carei-Nagykaroly) București-ben.

Venus-Juventus București-ben.

Rapid-Telefonclub București-ben.

Phoenix-CAMT Balamare-Nagybányán.

Sp. Studentesc-Victoria (Constanța) București-ben.

CAO-Victoria (Cluj-Kolozsvár) Oradea-Nagyváradon.

Az ülésen Codreanu mérnök elnökolt és a sorsolás után fegyelmi ítéleteket is hoztak. Brandabura Juventus játékosát az ellenfél bántalmazásáért 8 napra tiltották el a játéktól, Bindeat pedig a Ripensia válogatott szélsőjét 15 napra függesztették fel. Megintették Varjassy, Dobra, Micola és Baity a Gloria, valamint Ivanoff, a Franco Romana játékosát, durva játékért, Lupast pedig a Gloria kitűnő fedezetét 15 napra tiltották el a játéktól, a bíróval szembeni tiszteletlen magaviseletért.

Tekintettel arra, hogy a fővárosban 4 kupamérkőzés kerül lebonyolításra, úgy határoztak, hogy amennyiben december 5-én kedvező lenne az időjárás és a fővárosra sorsolt mérkőzések résztvevő csapatok közül némelyek szabadok volnának, úgy 1-2 kupamérkőzést még december 5-én lebonyolítanak, ha

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Jelentkezzenek könyveikkel a pénzügyigazgatóságon mindazok, akik az új rendelet-törvény értelmében forgalmi adót kötelesek fizetni

Az aradi pénzügyigazgatóság felhívást intéz mindazokhoz, akik a forgalmi adóról szóló új rendelet-törvény értelmében a jövőben nem mentesülnek a forgalmi adó fizetése alól, hogy saját érdekében haladéktalanul jelentkezzenek könyveikkel a pénzügyigazgatóságon. Az említett rendelet-törvény tudvalevőleg forgalmi adó fizetésére kötelez sok olyan iparost, akik eddig forgalmi adó mentességet élveztek, így többek között azokat, akiknek eladási rak-táruk van, szériában gyártanak, árujukat uta-zók után hozzák forgalomba, stb.

Az említett kategóriák közül eddig egyet-len egy sem jelentkezett a pénzügyigazgatósá-

gon. Éppen ezért a pénzügyigazgatóság for-galmi adó osztálya felhívja az érdekelteket, hogy haladéktalanul jelentkezzenek, mert már eddig is kihágást követtek el és bírságot kel-lene rájuk kirotni. Az új rendelet-törvény ér-telmében az eladástól számitott egy napon be-lül be kell írni a forgalmi adó könyvbe a tétele-ket. A törvény-rendelet kiadásától, vagyis attól a naptól kezdve, hogy ezek az új kate-góriák is forgalmi adó kötelesek, már több, mint egy fél hónap telt el és az érdekeltek a forgalmi adókönyv vezetését még mindig nem kezdték meg. Így tehát saját érdekében tes-zik, ha haladéktalanul jelentkeznek.

Felosztották a mezőgazdasági alapot

A Legfőbb Mezőgazdasági Tanács a na-pokban ülést tartott. V. P. Sassu miniszter el-nökölt. Jelen voltak: C. Sestioranu, Mihail Berceanu, S. Ionescu-Sisesti, C. Garofild, D. Constantinescu, D. Chitoiu, Gh. Ionescu-Braila, col. A. Solacolu, Pr. Dron, Prof. Gh. V. Con-stantinescu, Comarnichu, Ion Cămarăşescu. A tanács napiredjén az 53.000.000 lejes gazdasá-gi alap felosztása szerepelt, amit a követke-zőkben oldottak meg: Mezőgazdasági közpon-tok beruházási céljára 22 millió, a Mezőgazda-ságkutató Intézetnek 3 millió, az Állattenyészté-si intézetnek 2 millió, a Meteorológiai Inté-zetnek félmillió, állatbetegségek leküzdésére 1 millió 200 ezer lej, növénybetegségek lekü-zdésére 1 millió, állattenyésztési célokra 5 mil-

lió, az 1938-ban Bucuresti-Banesean megrende-zendő mezőgazdasági kiállításra 4 millió, hirde-tésekre 1 millió 700 ezer lej, mezőgazdasági propagandára 5 millió, baragani kutakra 500 ezer lej, tanulmányi célokra 300 ezer lej, mén-lovak és karakül-berbécsek beszerzésére 6 mil-16., a tanács működésének kiadására félmil-lió lei.

Mircea Costinescu javaslatára bizott-ságot küldtek ki C. Sestioranu, Gh. Ionescu-Braila, Ion Cămarăşescu és Mircea Costinescu részvételével, hogy tanulmányozzák, a mező-gazdasági termények díjszabását. Egy másik bizottság viszont, a földmívelésügyi minisz-térium jövő évi költségvetésének kidolgozására küldött ki.

Erélyes adóbehajtást sürget a pénzügyminiszter

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszté-rum köriratot intézett a pénzügyigazgatósá-gokhoz, amelyben felhívja figyelmüket arra, hogy a költségvetési év első hat hónapja ada-tainak felülvizsgálása alkalmával kiderült, hogy a tényleges kincstári bevételek mögöt-te maradnak az előirányzott összegeknek. A pénzügyminisztérium arra a következtetésre jut, hogy ilyen körülmények között a költség-

vetési év végén az államnak túl nagy kintlevő-ségei lehetnek. Ezért a pénzügyminisztérium felszólította a pénzügyigazgatóságokat, hogy gondoskodjanak az erélyesebb adóbehajtás te-tekinetében. — A pénzügyminisztérium végül közölte a pénzügyigazgatóságokkal, hogy rend-szabályokat alkalmaz, amennyiben az adóbehaj-tás nem történik az eddigieknél erélyesebben.

Aradi hetipiаци árak

Az aradi hetipiacon feltűnően kis felhoza-tal volt buzában és tengeriben. A piac árai a következőképpen alakultak.

Gabonapiac: Buza q 480—500 lei, tengeri 240—260, árpa 380—400 lei.

Zöldségpiac: Hagyma kg. 4—5 lei, fok-hagyma 8—10 lei, burgonya kg. 2—3, csipős zöldpaprika 3—4 drb. 1, édes zöldpaprika 2 drb. 1, fejeskáposzta 4—8, savanyukáposzta kg. 10—12, paraj kg. 1—1.50, levesbe való zöldség kötege 1—2, lencse kg. 10—12, torna drb. 2—3, saláta 3 drb. 1, fehér bab literje 6—8 lei.

Gyümölcsiac: Alma kg. 6—14 lei, körte 4—12, aszalt szilva 10—12, dió 12—14, hámo-zott dió 40—42, szőlő 12—16 lei.

Baromfiac: Kóvér liba párja 260—380 lei, sovány liba 130—150, kóvér kacsza 140—180, sovány kacsza 60—90, tyúk 60—100, csirke 25—55, pulyka 180—160, gyöngytyúk 45—65, ga-lamb 10—15 lei. Tojás drb. 1.80—2 lei.

Élelmiszeriac: Szarvasmarha kg. 14—16 lei, borjú 25—28, sertés 20—22 lei.

Takarmányiac: Széna q. 130—150 lei, 16-here 160—180, szalma 45—50 lei.

Tejtermékek: Tej literje 4—5 lei, tej-fel 25—30, vaj gk. 70—90, tehéntúró 10—12, juhtúró 28—30 lei.

Ankarába utazott Mitita Constantinescu

A Banca Nationala kormányzója, Mitita Constantinescu Ankarába utazott, ahol részt-vesz a Balkán-államok jegybank-kormányzói-nak ülésén. A bankkormányzót utján a Banca Nationala több vezető egyénisége kísér-te el.

28 milliárdra emelkedett a bankjegyforgalom

A Banca Nationala november 6-iki jelen-tése szerint a Banca Nationala bankjegyf-orgalma elérte a 28 milliárd 8 millió 824 ezer leit vagyis száz millió leiel több, mint az előző hé-ten volt. Ez év január elsején a bankjegyf-orgalom 26 milliárd 4 millió lei volt.

Az új kereskedelemügyi miniszter

Az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium vezetésében változás állott be az új kormány megalakulásával. E gazdasági szempontból annyira fontos tárca élére új ember került Bu-joi mérnök személyében. Az új kereskedelem-ügyi miniszter neve nem annyira politikai, mint inkább a gazdasági életből ismert. Bu-joi mérnök vezérigazgatója az ország egyik legnagyobb vállalatának, a „Petrosani” szén-bánya részvénytársaságnak és hosszú időn át a ipari befektetési bizottság, majd pedig legújában a legfelsőbb kartell-bizottság el-nökeként működött. Így tehát az ipar és ke-reskedelemügyi minisztérium élére szakem-ber került. Az ország ipari és kereskedelmi érdekeltségei remélik, hogy az új kereskedelemügyi miniszter — aki maga is gyakor-latból és nem elméletből ismeri az ország gaz-dasági életét és annak megoldásra váró kér-déseit — megértéssel viseltetik majd az em-lített rétegek problémáival szemben.

Kongresszust tartanak Brasov-Brassóban a vendéglősök

A transilvaniai és banati élelmezési, illető-leg vendéglős-ipari szervezetek képviselői nagygyűlést tartottak Brasov-Brassóban. A megjelenteket Popa Moise Brasov-Brassói el-nök üdvözölte és felkérte Niculescu Jean köz-ponti elnököt a kongresszus levezetésére. Pop megnyitó szavaiban a kongresszus hódolatát fejezte ki az uralkodó iránt. Niculescu Jean a tulzolt szövetségi politikát kárhoztatta be-szédében és utalt arra, hogy az utóbbi időben egyes tanítók és papok kereskedők lettek.

Megszüntették Bucurestiben a tűzifa maximális árát

— Az ipar és kereskedelemügyi minisz-térium megállapította, hogy a maximális ár rendszere a tűzifánál nem vezetett a várt eredményre és a főváros éppen most, a tél küszöbén fahiánnyal küzd. Ezért a tűzifa maximális árát hatálytalanították, egyben pedig úgy döntöttek, hogy továbbra is fenn-tartják a Bucurestibe szállítandó fa számára a fuvardíjkezdőmenyt.

Goldwin megvásárolta Korda Sándor filmvállalata részvénytársaságának 60 százalékát

Newyork. Samuel Goldwin ma közölte, hogy Korda Sándorral megegyezett abban, hogy hatmillió dollárért megvásárolják az Uni-ted Artists alaptőkéjének, illetve részvénytár-saságának 60 százalékát, amely Charles Chap-lin, Douglas Fairbanks és Mary Pickford tu-lajdonát képezi.

— A Banca Nationala közli, hogy novem-ber 18-iki hatállyal leszállította az állami ér-tékpapirokra, nemes fémekre és warransokra folyósítandó kölcsönök kamatát, mégpedig 5 és fél százalékról 5 százalékra.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

„Ripensia” sportkülönvonata Budapestre és Wienbe indul december 5-én, vissza december 10-én

Kollektív utlevéllel, vízummal és vasúti jeggyel: (III. oszt. számított ülőhelyekkel) Budapestre 1320 lei, Wienbe 2650 lei. **Egyéni utlevéllel, vízummal és vasúti jeggyel:** Budapestre 840 lei, Wienbe 2160 lei. — Kollektív utlevélhez csak fényképes személyazonossági igazolvány szükséges!

Jelentkezési hely, kizárólag

Künstler, utazási irodában, Arad, Bul. Reg. Maria 24. Telefon: 10-86

A Pankota és Ineu környéki jelentkezők az Aradmegyei Takarékpénz-ár r. t. pankotai és ineu-i fiókjánál Künstler utazási iroda folyószámlájára juttathatják az utazási költségeit.

Rádió műsor

SZOMBAT, NOVEMBER 20.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 18.10: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, tőzsde, rádióhíradó. 14.30: Hanglemek. 15: Külföldi aktualitások. 17: Országóra. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Hanglemek. 19: Turisztikai aktualitások. 19.15: Zenei történelem. 20.15: Rádiógyetem. 20.35: Viorica Anghel énekel. 21: Rádió-pósta. 21.15: Táncczene. 22.30: Rádióhíradó, sport. 22.45: Ionel Giurgea zenekara. 23.45: Hírek franciául és németül. Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemek. 8.20: trend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 1.05: Simenszky Valéria zongorázik. 1.30: hírek. 2.30: Hanglemek. 3.40: Hírek. 5.15: Hármán mesélünk. Közreműködik: Harsányi Gizzi, Lakatos Elly és Miletics Iván. 5.45: Időjelzés, hírek. 6: Zakariás János postamérnök előadása. 6.30: Szalóonzene. 7: Szerb Antal dr. előadása. 7.30: Lakatos Vince és cigányzenekara. 8.15: Futó Mihály dr. előadása. 8.45: Gül Baba. Zenés színjáték. 3 felvonásban. 10.55: Hírek. 11.20: Kertész-jazz. 11.50: A Budapesti Korcsolyázó Egyesület—S. C. Rissereee csapatának jégkorongmérkőzése. 12.20: Lakatos Flóris és cigányzenekara. 1.05: Hírek. Budapest II. 6: Szalóonzene. 7.45: Mezőgazdasági félóra. 8.20: Lakatos Vince és cigányzenekara. 8.50: Dedinszky Gizella utirajza. 9.15: Hírek. 9.40: Hanglemek. Pécs. 8.25: Poldi Mildner zongorázik.

VASÁRNAP, NOVEMBER 21.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsok. 9.55: Szentmise közvetítés. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 18.10: Vasile Julea zenekara. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.25: A hangverseny folytatása. 15: Gazdasági tanácsadók. 15.15: Román zene. 15.45: Beszélgetés földművelőkkel. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.55: Hangjáték. 19: Sporteredmények. 21.10: Rádiózenekar tenorékkal. 21.55: Hírek. 21.45: A hangverseny folytatása. 22.10: Sporteredmények. 23. Táncczene. Budapest I. 10. 80: Hírek. 11: Református istentisztelet. 12: Katolikus istentisztelet. 1.05: Az Eucharisztikus Világkongresszus bemutató előadása. 1.30: Operazenekar. 2.10: Világhíradó. 3: Lemez. 4: Battha Pál előadása. 4.45: Póstarszene. 5.30: Kisfaludy Károly estéje. 6: Ráduly Árpád kishőgőzik, Bura József és cigányzenekara muzsikál. 6.50: Bakos Ákos előadása. 7.20: Hochstras-

ser Ferenc fuvolázik. 7.45: Hajóutunk Afrikába. Ifj. Latabár Árpád előadása. 8.20: Budanovits Mária énekel. 8.50: Sporteredmények. 9: Eljegyzés András-napján. Vigjáték 3 felvonásban. 10.20: Hírek. 10.40: Szalóonzene. 12: Lantos Jenő jazzzenekara. 1.05: Hírek külföldi magyarok számára. Budapest II. 12.30: Farkas Sándor és cigányzenekara. 4: Országos Póstarszene. 5.35: Ráduly Árpád kishőgőzik Bura József és cigányzenekara muzsikál. 6.55: Hochstrasser Ferenc fuvolázik.

Radó Antal előadása. 7.50: Hanglemek. 8.20: Bory István dr. előadása (9: Hírek, köversenyeredmények. 9.35: A magyar református diákok „Soil Deo Gloria” Szövetsége ünnepélyének közvetítése a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. London. 8.05: Casals vezényel. Frankfurt. 8.10: Brahms: Rekviem. Heilsberg 9: Beethoven-est. Milánó. 10: Andrea Chenier, opera.

Kommunista betörőbandát szervezett Budapesten Andorka Dezső iparművész

— Betörésekkel akartak pénzt szerezni a földalatti mozgalomhoz. — „Minden áron és minden módon pénzt!”

Letartóztatták a banda négy tagját

Budapest. Bravúros nyomozással veszedelmes betörőtársaságot tett ártalmatlanná a budapesti rendőrség. Egyben messzeágazó kommunista szervezkedést is leplezett le a banda tagjainak letartóztatásával. A banda ugyanis abból a célból alakult, hogy rablásokkal és betörésekkel szerezzen pénzt s azt kommunista mozgalom céljaira használja fel. A rendőrség megállapította, hogy az egyik Rózsa-uccai lakásban éjszaka éjszaka titkos összejövetelek vannak. A rendőrség emberei a szomszéd lakásban lyukat fúrtak a falba s néhány detektív leshálat. A lyukon keresztül kihallgatták a titkos tanácskozás lefolyását. Az elmúlt éjszaka ötven gyűlést össze titkos tanácskozásra. Egyikük, nyilván a banda főnöke, bejelentette ezen az összejövetelen, hogy elkezdett a tettek ideje.

— Mint tudjátok mondotta. — az utóbbi időben nem kaptunk pénzt Moszkvából a mozgalom céljaira. Ezért ellanyhult a szervezkedés. A mozgalomnak pedig pénzre van szüksége. Ezért nekünk minden áron és minden módon pénzt kell szerezniünk. Amikor annak idején Oroszországban kátyuba jutott a bolsevista mozgalom, az elvtársak Tiflisz közelében megtámadtak és kiraboltak egy cári futárt, akinél 300.000 rubel volt. Ez az összeg fontos

tényező volt később Oroszországban s ennek köszönhetők nagyrészt a kommunisták sikereiket.

A banda vezérének minden szavát egyik detektív gyorsírással lejegyezte. A bandafőnök közölte még azt is, hogy nemrégiben megkísérelték kifosztani a gödi postát, de ez nem sikerült. Több betörést vettek tervbe, de ezek közül a Kereskedelmi és Iparbank irodájában halaszthatatlanul el kell követni az első komoly betörést. A detektív tovább nem is hallgatta a bandafőnök beszédét, hanem erősítést kért és azután behatolt a lakásba. A detektívek az ott talált négy férfit előállították a főkapitányságra. A banda vezérének sikerült egyenút nyernie. A főkapitányságon a négy előállított bevallotta, hogy a kommunista párt megbízásából Andorka Dezső iparművész szervezte meg a betörőbandát. Leghívebb munkatársai voltak ők, akiket most letartóztattak. A letartóztatottak: Cs. Kovács György cipész-mester, Bodrák István ócskavasügynök, Fischl Árpád lakatosmester és Benko István házmester. Bevallották azt is, hogy elsősorban agitációs célokra volt szükségük pénzre és kommunista lapot is akartak kiadni. A rendőrség tovább nyomoz.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 20 lei. Minden további ára 10 szóig csupán 20 lei.

HÁZASSÁG

Birtoko. család 860 láncc birtokkal, szeszgyárral, benősülési lehetőséggel, képzéshozománnyal férjhezadna 20 éves csinos lányát. Érdeklődőknek arcképet megküldi. Bizony Ferenc házasságközvetítő Timisoara Str. Lenau No. 12. 5994

Izr. tisztviselő, havi 5.000 lei fizetéssel, 1.000.000 lei készpénz és kelenye hozománnyal, 32—36 éves intelligens jömegjelenésű oly egzisztenciával rendelkező úrral házasság céljából megismerkedne, aki mellett állását továbbra is megtarthatná. „Ardeal 27” jelígre a kiadóba. 3099

LEVELEZÉS

Pista! Hogy vagy? Mi van veled, azonnal írj. Mór vasárnap este 7 órakor érkezik oda, reméljük találkozol vele. Csókolkunk. 7047

„Ardeal 27” jelígre levele van a kiadóban kérem átvenni! 7047

M. D. M. Lehangeltségomban is mélyes szeretettel ünnepeltek. Isten éltesen. Csókolk egy. 7052

ALKALMAZÁS

Perfekt szakácsnő azonnalra, vagy eljegyzés felvétel. Cim a kiadóban. 7063

Keresek kéttagu családnak jófőző meg bízható mindent. Cim a kiadóban. 5959

Kéttagu család komoly megbízható minden főtőnt felvessz. Str. Onca No. 11. 21656

ÁLLAST KERESŐK

Fiatallány garanciával pénztárnoknői állást váll. Ajánlatokat „Faurar Gy” jelígre a kiadóba. 7048

10.000 lei óvadékkal rendelkező közép koru, nőtlen férfi, aki beszéli a román, magyar, német, angol nyelvet, szállodai portás-, vagy ehhez hasonló bizalmi állást váll. Ajánlatokat: „N. M.” jelígre a kiadóba. 7053

LAKÁS

Két és egyszobás lakások kiadók. Str. Consistorului 9. 6079

Kiadó a főúton, különbejáratu, üres szoba vízvezetékkel. Cim a kiadóban. 5958

Kiadó kétszobás, fürdőszobás, parkettás, komfortos lakás. Mindkét szoba uccai. Érdeklődni lehet: Buttinger Teréz, Consistorului u. 35. 21430

ELADÁS

6.50 lei ujjbor, ugyanott szőlő, dió, mandula, vörös, asz-szu, óbor, ürmös kapható Str. Stroescu 7. 21557

Eladó egy nagyobb zománczott takaréktűzhely 2 sütővel. Str. Mărăsești No. 41. 7061

VÉTEL

Rövid és hosszú zongorákat bármilyen állapotban veszek készpénzért. Vidékre is megyek. Cimeket Steiner Str. Gojdu 5 sz. 21513

Underwood írógépet jókarban levő megvételre keresek. Cimeket „Készpénz fizető” jelígre a kiadóba ker. 7062

BUTOR

Kombinált szekrény dió furnéros 2 m. 20. hosszú, keveset használt, nagyon szép kivitelben, helyszűke miatt 4.500 leiért sürgősen eladó. „Ro-Al” ált. keresk. ügynökség Moise Nicoara ucca 16. 21661

INGATLANOK

Házak veszek 200.000 körül lehetőleg nem külvárosban. Ügynökök kizárva. Cim a kiadóban. 21648

KÜLÖNFELE

Butorvásárlók Figyelmébe:

combinált szekrények, francia dió hálók, két szekrényes teli dió hálók Reamier, (Bpeda párnákak.) Ebédli modera dió kúion ebédli székek és fotélek, Világos hálósobák, Fűszerüzlet berendezés. Lezállított áron.

Rosenfeld László
Zöld Templom Épület.

Elektromos pánthegesztés vállal. F. Pinter Bul. Reg. Ferdinand 48. Fekete Bárány épület. 7059

Elveszett 5000 lei értékű, Kotvany névre szóló kölcsönkötvény. Megtaláló jutalom ellenében adja le Str. Grăniceri 6. 7049

2 szobás,

gőzfűtéses, összkomfortos lakás, azonnalra kiadó Piata Catedralei 5

Haláleset elutazás, költöz ködéből kifolyólag veszek készpénzért ócska butorokat, ruhaneveket, agyneműt, matrácot, szőnyeget, varrógépet, egész lakberendezést, rövid- és hosszú zongorákat, könyveket, makulátura papírt, ócskavasat, padlástholmit, Vásárolok lakásban és padlásokon heverő bármilyen felesleges holmit, lim-lomot, stb. Vidékre is megyek. Cimeket lakásomra. Levelezőlap vagy személyes hívásra házhoz jövök. Gojdu-ucca 5. Steiner Sándor.

A szerkesztésért

Dr. STAUBER JÁNOS

tel

Legújabb jelentéseink:

Tatarescu:

„A legjobb viszonyt kívánjuk fenntartani szomszédainkkal“

— A miniszterelnök nagyszabású nyilatkozata a külföldi sajtó munkatársai előtt —

Bucurestiből jelentik. Tatarescu miniszterelnök ma a következő nyilatkozatot adta a külföldi sajtó munkatársainak:

— Őfelsége II. Carol király előtt az eskü letétele alkalmával mondott beszédemben ismerttettem azokat a programpontokat, melyek a kormány tevékenységének és reformjainak irányát meg szabják. A közeli napokban a kormány felhívást intéz az ország lakosságához és ebben részletesen kifejti azt a programot, amely kormányzásunk idején követendő politikánk alapját képezi. Ami a külpolitikát illeti az új kormány ingadozás nélkül folytatja az elmúlt négy esztendőben kifejtett politikát, mely egyébként Románia állandó politikája, célja pedig abban a mondatban foglalható össze:

a béke megvédése és határaink megvédése.

Ennek a politikának további célkitűzéseit képezi, szövetségeink és barátságaink megőrzése, a legjobb viszony fenntartása szomszédainkkal és normális kapcsolatok megőrzése kivétel nélkül az összes államokkal, azoknak az elveknek alapján, amelyek a népek közötti békés együttműködés alapjait képezik. Eredményes tevékenységünkhöz hozzájárul egyre tevékenyebbé váló szövetségünk Csehszlovákiával és Jugoszláviával a kisantant kebelében; Jugoszláviával, Görögországgal és Törökországgal a Balkánszövetség keretében. Ez az együttműködés biztosítja népeink hivatásának teljesítését és Közép- valamint Kelet-Európa békés fejlődését. Az említett szervek politikai tevékenysége szerencsés módon egészül ki a jövőben is, egyre szorosabbá váló gazdasági és kulturális együttműködéssel.

— Lengyelországgal való szövetségünk egyike marad a nemzetközi biztonság pozitív elemeinek.

Ezzel az országgal biztonsági szerződés és kulturális valamint gazdasági egyezmények

kötnek össze. Megtörhetetlen gondolati és érzelmi kapcsolatok fűznek össze Franciaországgal, ezenkívül pedig állandó politikai érdekközösség is. Mindezek külpolitikánk meg-ingathatatlan és állandó elemévé teszik a Franciaországgal kötött barátsági szerződésünket. Tevékenységünk első felében szerepel Angliával való kapcsolataink kifejtése. Ehhez az országhoz a béke gondolata és a népek közötti együttműködés szükségessége fűz bennünket.

— A Népszövetség kormányunkban továbbra is tevékeny és loyális tagot talál a kollektív biztonság és a béke művének kiépítésében.

Oroszországgal való kapcsolatainkat a barátság és a jószomszédi viszony szellemében kívánjuk fejleszteni majd. Olaszországgal, amelyhez faji és kulturális közösség fűz bennünket, fejleszteni akarjuk jó és szoros baráti viszonyunkat és ennek kifejezői voltak az utóbbi időben Olaszországgal megkötött egyezményeink. Állhatatosan követni akarjuk az országunk érdekei által megszabott külpolitikát az érvényben lévő szerződések, valamint a békés nemzetközi együttműködés szellemében és azt hisszük, hogy Románia ezzel a munkával hivatást teljesít Európának ebben a részében, egyben pedig bizalommal tekinthet jövője elé, amelyet fiai munkája és erőfeszítése biztosít számára.

Bucuresti jelentés szerint egyébként a kormány szombaton program-nyilatkozatot tesz közzé, amelyben az utóbbi napok politikai eseményeivel foglalkozik és megokolja a Tatarescu kormányzat meghosszabbításának szükségességét.

A nyilatkozatban utalnak az elmúlt négy év kormányzati teljesítményeire, egyben pedig részletesen vázolják a kormány jövő programját.

Bratianu Gheorghe felvilágosít a híveit a kormánnyal való tárgyalások megújulásáról

Bratianu Gheorghe ma felhívást tett közé „A Nemzeti Liberális Párt harcosaihoz és barátaihoz” címezve. A felhívásban utal azokra a tárgyalásokra, melyeket a jelenlegi kormány vezetőivel folytatott le és hangsúlyozza, hogy azok során a követendő programra vonatko-

zón semminemű biztosítékot nem kapott. „Becsukott szemmel a szakadókba kellett volna ugranunk”, — írja a felhívás, majd pedig így folytatja: „A kormány megalakult, a harc kezdetét veszi!”

Maniu Bucurestiben allítólag Zelea Codreanuval kezd tárgyalásokat

A Popularul című lap feltűnést keltő jelentést közöl. Eszerint november 24-én Bucurestiben

Maniu találkozik Corneliu Zelea Codreanuval, a „Mindent a Hazáért” párt szellemi vezetőjével.

Ez a találkozás a nemzeti parasztpárt november 23-iki végrehajtóbizottsági ülése után történik meg. Ezen az ülésen előreláthatólag Maniut választják meg a párt elnökévé. Így tehát pártelnökké való megválasztása után ez lesz Maniu első politikai cselekedete. A találkozás célja az, hogy egységfrontot kössenek a választási szabadság biztosítása érdekében. Mihelyt ez a megegyezés létre jön, a két párt közös közleményt tesz közzé. A fenti hírt fenntartással közöljük.

Bucuresti. A „Tempo” jelentése szerint a liberális párt és a Román Front között megkötött választási egyezményrel kapcsolatban olyan hírek terjedtek el, hogy Vaidát a választások után kamara elnökké választják. Liberális körökben a hírt sem meg nem cáfolták, sem meg nem erősítették.

rális körökben a hírt sem meg nem cáfolták, sem meg nem erősítették.

A politikai pártok már megállapították, hogy egyes megyékben kik lesznek a listavezetők. Dinu Bratianut, a liberális párt elnökét Ilfov, Tulcea, Arges és Braila megyékben jelölik. Tatarescu miniszterelnök Hunedoaramegyében és Bucurestiben lesz listavezető. Vaida Caras- és esetleg Clujmegyében. D. R. Ioanitu Vlasca-, Tilea pedig Sibiummegyében lesz a lista élén. A jorgisták 15 képviselője a közös listák második helyén szerepelnek. Cuza professzor Jasi, Cernauti, Maramures és Lapusna, Goga Bucuresti, Severin és Vasului, Grigore Junian Cernauti, Gorj, Bucuresti és Tarnava Maren jelölteti magát.

Az „Epoca” úgy értesült, hogy a kormány kormány részéről Vaidát bízták meg, kezdjen tárgyalásokat a Magyar Párttal választási kártya ügyében.

Kétszáz titkos rádióállomása volt a francia jobboldali szervezeteinek

Páris, november 19. A francia közvélemény részült érdeklődéssel kíséri a minap leleplezett összeskúvós ügyének újabb fordulatait. A párisi képviselőház folyosóin a képviselők valóságos megostromolták Dormoy belügyminiszter különböző kérdésekkel, de a részletes válaszadás elől a miniszter kitért, miután a vizsgálat még nem fejeződött be. A lapok jelentései szerint

az egyik francia hajózási vállalat székházában is tartottak tegnap házkutatást

és ezalkalommal itt is nagymennyiségű lőszert és többek között 1874 kézigranátot, valamint 5 gépfegyvert találtak. A rendőrség szerint azok, akiket eddig letartóztattak csak másodrendű bűntársak.

A Petit Parisien úgy értesül, hogy a csuklyások az ország területén több titkos rádióleadó állomást szereltek fel és eddig 200 ilyen rádióleadóállomásról tudnak a hatóságok, amelyek leg többjét a határok és a nagyobb repülőterek közelében állították fel.

A csuklyások ügyében pénteken közleményt tettek közzé, amely szerint a nyomozás újabb érdekes fordulatot hozott. A hatóságok ugyanis Hubert Pastre ellen elejtették a vádat. Az elővezetésre kiadott parancsot már visszavonták és nem tekintik többé gyanusnak.

A képviselőházban Dommange független képviselő szólalt fel és hangsúlyozta, hogy minden bekezdéssel szemben a legerélyesebben kell a hatóságoknak eljárniuk, tekintet nélkül, hogy milyen oldalról történjék a rendzavarás kísérlete.

Herriot elnök két határozati javaslatot terjesztett a kamara elé: az elsőt a radikális párt részéről nyújtották be és a baloldali pártok ekörül csoportosulnak, a másik javaslatot Chiappe, Páris évekkel ezelőtt eltávolított és azóta nyíltan politizáló rendőrfőnöke készítette s arról szól, hogy a kormánynak ki kell küszöbölni a marxisták befolyását.

MAGYARORSZAGON VAN PASTRE, TŰZKERESZTES VEZÉR.

Budapest, november 19. Az Est jelentése szerint Pastre a magyarországi Kelebián vadászik és a lap munkatársa ott beszélgetést is folytatott vele. Pastre kijelentette, hogy az aktív politikában sohasem vett részt, nem tudja, mi történhetett Párisban, mert nyolc nappal ezelőtt távozott el onnan. Beismerte, hogy tagja a tűzkeresztesek szövetségének és ellensége a népfrontnak, de tisztán féltreértés eredménye lehet, hogy az ő nevét is belekeverték az ügybe. Közölte, hogy hosszabb ideig marad Magyarországon.

Darányi és Kánya Berlinben

Budapest, november 19. Darányi Kálmán, a magyar kormány elnöke és Kánya Kálmán külügyminiszter szombaton délből a menetrend szerű gyorsvonattal utaztak Németországba, ahol hivatalos látogatásokat fognak tenni. A német határig a gyorsvonaton utaznak, innen pedig a német kormány különvonatán folytatják útjukat Berlinig, ahol ünnepi fogadtatást készítenek elő érkezésükre. Vasárnaptól szerdáig maradnak a német fővárosban és ezután Hitlerhez utaznak. A magyar államférfiak németországi látogatása viszonzás a német politikusi sorozatos magyarországi látogatására, egyben pedig újabb bizonyítéka a két ország közötti baráti viszonyának.

Halifax a müncheni barna házban

Lord Halifax péntek délután 5 óra 55 perckor Neurath birodalmi külügyminiszter és Kirkpatrick, a berlini angol követség titkárának kíséretében Berchtesgadenből jövet a müncheni központi pályaudvarra érkezett. Az angol titkos tanács elnöke meglátogatta a Barna házat, majd szállodájába hajtatott, este 10 óra 20 perckor pedig visszautazott Berlinbe.

Felelős kiadó Stauber István